



# ΧΡΙΣΤΟΣ ΚΟΣΜΟΣ



ΔΙΜΗΝΙΑΙΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΤΗΣ Γ. ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΚΙΣΑΜΟΥ Κ ΣΕΛΙΝΟΥ  
ΠΕΡΙΟΔΟΣ Γ \* ΕΤΟΣ ΚΕ \* ΤΕΥΧΟΣ 11 \* ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ - ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2007



# ΧΡΙΣΤΟΣ & ΚΟΣΜΟΣ

Διμηνιαίο Περιοδικό  
τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως  
Κισάμου & Σελίνου

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Γ' ΕΤΟΣ ΚΕ  
ΤΕΥΧΟΣ 11  
ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ - ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2007

### ΙΔΡΥΤΗΣ:

Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης  
πρ. Κισάμου & Σελίνου  
κ.κ. ΕΙΡΗΝΑΙΟΣ

### ΕΚΔΟΤΗΣ:

Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης  
Κισάμου & Σελίνου  
κ.κ. ΑΜΦΙΛΟΧΙΟΣ

\*\*\*

### Ταχυδρομική Διεύθυνσις:

Ἱερά Μητρόπολις Κισάμου & Σελίνου  
Κίσαμος Χανίων Τ.Κ. 734 00  
Τηλ.: 28220 22128 - 22018  
Fax: 28220 83037

### Ἡλεκτρονική Διεύθυνσις:

www.imks.gr  
E-mail: info@imks.gr  
ΚΩΔΙΚΟΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ:  
2492

Διανέμεται ΔΩΡΕΑΝ  
Συνδρομές προαιρετικές  
Ἀριθμ. Λογαριασμοῦ Ἐθνικῆς  
Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος:  
390/54013303

### ΕΞΩΦΥΛΛΟ:

Ἵποδοχή τοῦ Ἱ. Λειψάνου  
τοῦ Ἁγ. Ἰωάννου τοῦ Χρυσο-  
στόμου στήν ἔδρα τῆς Μη-  
τροπόλεώς μας στό Καστέλλι,  
τήν 12<sup>η</sup> Ὀκτωβρίου 2007.



### ΟΠΙΣΘΟΦΥΛΛΟ:

Ὁ ἐρειπωμένος Ἱερός Ναός τῆς  
Ἁγ. Βαρβάρας στό Λατζιανά  
Κισάμου



## ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

«**Σεπτόν Πατριαρχικόν Μήνυμα**». Τῆς Α.Θ. Παναγιότητος  
τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ.κ. ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΥ ἐπί τῆ  
ἡμέρα τῆς προσευχῆς ὑπέρ τῆς προστασίας τοῦ Φυσικοῦ Πε-  
ριβάλλοντος. .... **σελ. 131-133**

«**28η Ὀκτωβρίου. Δοξολογία καί Εὐγνωμοσύνη**». Τοῦ  
Σεβ. Μητροπολίτου πρ. Κισάμου & Σελίνου κ.κ. ΕΙΡΗΝΑΙΟΥ  
..... **σελ. 134**

«**28η Ὀκτωβρίου. Οἱ γυναῖκες τῆς Πίνδου**». Τοῦ Πανοσ.  
Ἀρχιμανδρίτου π. Ἰγνατίου Χατζηνηκολάου. Ἱεροκλήρυκος-  
Θεολόγου-τ. Λυκειάρχου ..... **σελ. 135**

«**Ἡ Ὁρθόδοξη Ἀγωγή στήν Οἰκογένεια**». Τοῦ Μοναχοῦ  
Μωϋσέως. Ἀγιορείτου..... **σελ. 136-138**

«**Τό περιβάλλον καί ὁ ἄνθρωπος**». Τοῦ Αἰδεσιμοῦ π. Διο-  
νυσίου Νταουντάκη. Ἐφημερίου Κολυμβαρίου Κισάμου.....  
..... **σελ. 139-140**

«**Τό χάρισμα νά εἶσαι γυναῖκα**». Τοῦ Αἰδεσιμοῦ. Πρωτο-  
πρεσβυτέρου π. Εὐαγγέλου Παχυγιαννάκη. Ἀρχιερ. Ἐπιτρό-  
που Ἱ.Μ. Πέτρας, ..... **σελ. 141**

«**Τό τρελοβάπορο**». Τῆς κ. Εὐτυχίας Δεσποτάκη-Πευκιανάκη.  
Φιλολόγου-Γυμνασιάρχου ..... **σελ. 142-143**

«**Ὁ Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος στό διαχρονικό παρόν  
τῆς Ἐκκλησίας**». Ἐπιστημονικό-Θεολογικό-Ποιμαντικό Συ-  
μπόσιο ἀφιερωμένο στά 1600 χρόνια ἀπό τήν Κοίμησή του.  
(Πρόγραμμα- Χρονικό) ..... **σελ. 144-145**

«**Ἀπό τό πανηγύρι τοῦ Ἁγίου Δημητρίου στήν Ἁγία Εἰρή-  
νη Σελίνου**». Τοῦ κ. Θεοδώρου Δ. Ἡλιακή. Ἐπιτ. Νομικοῦ  
Συμβούλου τοῦ Κράτους ..... **σελ. 146**

«**Κλωνοποίηση: Ὅταν οἱ ἄνθρωποι θέλησαν νά μοιά-  
σουν στό Θεό**». Τοῦ κ. Ἰωάννου Στεφανογιάννη. Συγγραφέ-  
ως - Μοριακοῦ Ἐρευνητοῦ..... **σελ. 147-149**

«**Τοπολιανές Ἱστορίες**». Τοῦ κ. Ἀθανασίου Δεικτάκη. Συγ-  
γραφέως..... **σελ. 150**

«**Ἡ Ἐκκλησία σᾶς ἀπαντᾷ**». (Ἀπαντήσεις σέ ἀπορίες πού  
θέτουν οἱ ἀναγνώστες τοῦ περιοδικοῦ μας)..... **σελ. 151-152**

«**Τό Χρονικό τῆς Μητροπόλεώς μας**». (Σεπτέμβριος -  
Ὀκτώβριος 2007) ..... **σελ. 153--158**

**Δωρεές ὑπέρ τῶν Ἰδρυμάτων τῆς Μητροπόλεώς μας** .....  
..... **σελ. 159**





# ΣΕΠΤΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΝ ΜΗΝΥΜΑ

ΕΠΙ ΤΗ ΗΜΕΡΑ ΤΗΣ ΠΡΟΣΕΥΧΗΣ  
ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΦΥΣΙΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ



† Β Α Ρ Θ Ο Λ Ο Μ Α Ι Ο Σ  
ΕΛΕΩ, ΘΕΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ  
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ, ΝΕΑΣ ΡΩΜΗΣ  
ΚΑΙ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ  
ΠΑΝΤΙ ΤΩ, ΠΛΗΡΩΜΑΤΙ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ  
ΧΑΡΙΝ ΚΑΙ ΕΙΡΗΝΗΝ ΠΑΡΑ ΤΟΥ ΔΗΜΙΟΥΡΓΟΥ  
ΠΑΣΗΣ ΤΗΣ ΚΤΙΣΕΩΣ ΚΥΡΙΟΥ ΚΑΙ ΘΕΟΥ  
ΚΑΙ ΣΩΤΗΡΟΣ ΗΜΩΝ ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ

Ἀδελφοί καί τέκνα ἐν Κυρίῳ εὐλογημένα,

Ἡ κατ' ἔτος, κατά τήν ἀρχήν τῆς Ἰνδίκτου, ἀναφορά τῆς ἡμετέρας Μετριότητος πρός τό περιβάλλον καί δὴ πρός τό λεγόμενον οἰκολογικόν πρόβλημα προσφέρει τήν εὐκαιρίαν καί κατά τό παρόν ἔτος νά ἐντοπίσωμεν τά προβλήματα, τά ὅποια ἀναφύονται εἰς τό περιβάλλον, καί νά διαγράψωμεν τήν προσωπικήν πάντων ἡμῶν εὐθύνην ἔναντι τῆς δημιουργίας τοῦ Θεοῦ.

Πολλάκις ἀπό τῆς καθέδρας τοῦ Ἁγιωτάτου Ἀποστολικοῦ καί Πατριαρχικοῦ Οἰκουμενικοῦ τούτου Θρόνου ἐτονίσαμεν, ἰδιαιτέρως δέ κατά τοὺς τελευταίους χρόνους, ὅτι ὁ περιβάλλον ἡμᾶς κόσμος ἐδημιουργήθη ὑπό τοῦ Θεοῦ. Κατά τήν διδασκαλίαν τῆς Ἐκκλησίας, ὁ Θεός ἐδημιούργησε πρῶτον τόν πνευματικόν κόσμον, τοὺς ἀγγέλους, ἐν συνεχείᾳ τόν ὑλικόν κόσμον ὡς τό βασιλεῖον, καί, τέλος, τόν ἄνθρωπον, διά νά διαμείνῃ ὡς βασιλεύς εἰς τό βασιλεῖον τοῦτο. Ὡς ἴδιον δέ γνώρισμα τό ὅποιον ἐμφαίνει τήν κυριαρχίαν τοῦ ἀνθρώπου εἰς τόν κόσμον εἶναι ἡ δοθεῖσα ὑπό τοῦ Θεοῦ εἰς τόν ἄνθρωπον ἐντολή νά ὀνοματοδοτήσῃ τά ζῶα, διότι ἡ πρᾶξις αὕτη εἶναι ἔνδειξις κυριαρχίας.

Βεβαίως, κατά τήν Ὁρθόδοξον Παράδοσιν ὑφίσταται διαφορά μεταξύ κτίσεως καί κόσμου. Ἦδη ὁ Ἀπόστολος Παῦλος δέν ὀμιλεῖ διά φύσιν, ὅπως πράττουν οἱ φυσιολάτραι, οὔτε διά κόσμον, ἀλλά διά κτίσιν. Ἡ λέξις “κτίσις” ἔχει θεολογικήν σημασίαν, διότι δι' αὐτῆς δηλοῦται ὅτι ὁ ὑλικός κόσμος ἐκτίσθη ὑπό τοῦ Θεοῦ, δηλαδή ἦλθεν εἰς τό εἶναι ἐκ τοῦ μή ὄντος. Ἀντιθέτως, ἡ λέξις “κόσμος” (κόσμημα) ὑπενθυμίζει τήν ἀρχαίαν ἑλληνικήν φιλοσοφίαν περί τῆς φύσεως, ὡς τοῦ ἀντιγράφου τῶν ἀγεννήτων ἰδεῶν καί ὡς διακοσμήσεως τῶν ἤδη ὑπαρχόντων ἀντιγράφων καί ὄχι ὡς δημιουργίας τῶν ὄντων ἐκ τοῦ μή ὄντος. Οὕτως, ἡ λέξις “κτίσις” ἔχει μεγίστην σπουδαιότητα, διότι ὁ ἄνθρωπος δέν εἶναι ἀπόλυτος κύριος τοῦ περιβάλλοντος κόσμου, δεδομένου ὅτι ἐδημιουργήθη ὑπό τοῦ Θεοῦ ἐκ τοῦ μή ὄντος, συντηρεῖται δέ ὑπό τῶν ἀκτίστων ἐνεργειῶν τοῦ Θεοῦ καί ὄχι διά κτιστῶν μέσων, ἀλλά εἶναι ταπεινός διαχειριστής αὐτοῦ.

Κατά τήν διδασκαλίαν τῶν Ἁγίων Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας ἐξ ἄλλου, ὑφίσταται διαφορά μεταξύ τοῦ βασιλείου τοῦ Θεοῦ καί τῆς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ. Ὅλη ἡ κτίσις εἶναι τό βασιλεῖον τοῦ Θεοῦ, διότι ἐντός αὐτῆς ὑπάρχει ἡ οὐσιοποιός καί ζωοποιός ἐνέργεια τοῦ Θεοῦ,



καί δι' αὐτῆς φανεροῦται ἡ ἐνέργεια τοῦ Θεοῦ, κατά τό Ἀποστολικόν λόγιον “τά γάρ ἀόρατα αὐτοῦ ἀπό κτίσεως κόσμου τοῖς ποιήμασι νοούμενα καθορᾶται, ἢ τε ἀίδιος αὐτοῦ δύναμις καί θεϊότης” (Ρωμ. 1, 20), ἀλλ' ὅμως ἡ Βασιλεία τοῦ Θεοῦ εἶναι ἡ θεά τοῦ ἀκτίστου ὑποστατικοῦ Φωτός καί ἡ μέθεξις αὐτοῦ ὑπό τοῦ ἀνθρώπου, δηλαδή ἡ μέθεξις τῆς θεοποιουῦ ἐνεργείας τοῦ Θεοῦ. Τοιοῦτοτρόπως, ὁ ἄνθρωπος μετέχει τῆς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ καί ὁ κόσμος καθίσταται βασιλεῖον τοῦ Θεοῦ. Μέ τόν τρόπον αὐτόν ἀποφεύγεται ὁ πανθεισμός καί ὁ οὐμανισμός.

Ἡ κτίσις ὅμως δέν ἔχει ἠθικὴν βούλησιν καί ἐπομένως δέν ἔπεσεν αὐτοβούλως εἰς τὴν φθοράν, ἀλλὰ συμπαρεσύρθη ὑπό τοῦ πεπτωκότος ἀνθρώπου. Ὁ ἄνθρωπος ἀπώλεσε τὴν Χάριν τοῦ Θεοῦ καί αὐτό εἶχε συνταρακτικὰς συνεπειὰς εἰς ὅλον τόν κόσμον. Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος περιγράφει αὐτὴν τὴν ὀδύνην τῆς κτίσεως, ἔνεκεν τῆς πτώσεως τοῦ ἀνθρώπου, λέγων: “πᾶσα ἡ κτίσις συστενάζει καί συνωδίνει ἄχρι τοῦ νῦν”. Συγχρόνως δέ δηλώνει: “καί αὐτὴ ἡ κτίσις ἐλευθερωθήσεται ἀπὸ τῆς δουλείας τῆς φθορᾶς εἰς τὴν ἐλευθερίαν τῆς δόξης τῶν τέκνων τοῦ Θεοῦ”, καί “ἡ ἀποκαταδοκία τῆς κτίσεως τὴν ἀποκάλυψιν τῶν υἱῶν τοῦ Θεοῦ ἀπεκδέχεται” (Ρωμ. 8, 19-22).

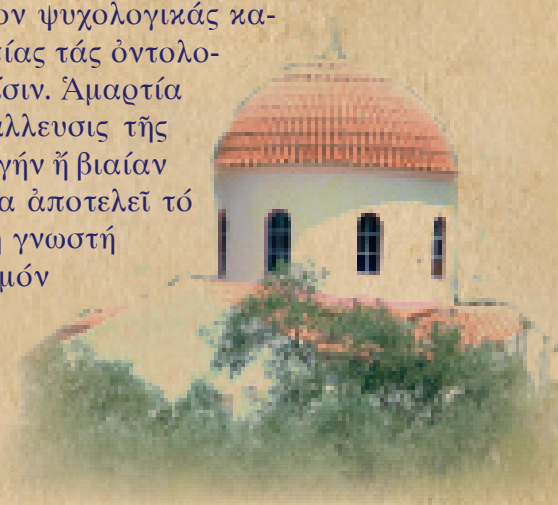
Οὕτως, ἡ ἀντιμετώπισις τῶν λεγομένων οἰκολογικῶν προβλημάτων λαμβάνει θεολογικὴν σημασίαν καί ἔννοιαν καί δέν δύνανται νά ἐπιλυθοῦν ταῦτα ἀνεξαρτήτως τοῦ ἀναγεννημένου ἀνθρώπου. Τοιοῦτοτρόπως, τό λεγόμενον οἰκολογικόν πρόβλημα εἶναι εἰς τὴν βάσιν αὐτοῦ θεολογικόν, καί ὄχι ἀνθρωποκεντρικόν, καί συνεπῶς ἡ ἐπίλυσις αὐτοῦ εἶναι καρπὸς τῆς ἀναγεννήσεως τοῦ ἀνθρώπου καί ὄχι ἀποτέλεσμα διεργασιῶν λογικῆς καί ἐπεξεργασίας νομοθετικῆς.

Βεβαίως, καί ἡ ἀνθρωπίνη λογικὴ καί οἱ νόμοι πρέπει νά ἐπιστρατευθοῦν διὰ τὴν ἐπίλυσιν τῶν οἰκολογικῶν προβλημάτων, ἐπειδὴ ὁ ἄνθρωπος παραμένει οἰκειοθελῶς ἀθεράπευτος. Τό ἴδιον, ἄλλωστε, συμβαίνει καί μέ τούς νόμους τῆς Πολιτείας, οἱ ὁποῖοι εἶναι ἀπαραίτητοι διὰ τὴν κοινωνίαν, ἐπειδὴ οἱ ἄνθρωποι δέν θέλουν νά ἐφαρμόσουν τό θέλημα τοῦ Θεοῦ. Ὅποτε, οἱ νόμοι δικαιολογοῦνται μέ τόν διφυῆ χαρακτῆρα τῶν δερματίνων χιτώνων, ὡς ἀποτέλεσμα τῆς πτώσεως, ἀλλὰ καί ὡς εὐλογία διὰ τὴν καλὴν συγκρότησιν τοῦ ἀνθρωπίνου βίου.

Ἐπομένως, ἡ κτίσις εἶναι δυνατόν νά εἶναι ἀφ' ἑνός μὲν φανέρωσις τῆς δόξης τοῦ Θεοῦ, ἀφ' ἑτέρου δέ ἔκφρασις τῶν παθῶν τοῦ ἀνθρώπου. Ἡ κτίσις δέχεται τὴν φωτιστικὴν ἐνέργειαν τοῦ Θεοῦ, διὰ τοῦ ἀναγεννημένου ἀνθρώπου, ἀλλὰ δέχεται καί τὴν ἐνέργειαν τῶν παθῶν τοῦ ἐμπαθοῦς ἀνθρώπου. Εἰς τὴν ζωὴν τῶν Ἁγίων βλέπομεν ὅτι ἡ κτίσις ἐξαγιαζεται, λαμπρύνεται, δοξάζεται, ὑπακούει εἰς τόν ἄνθρωπον, τά ἄγρια ζῶα ἡμερεύουν καί ἀναγνωρίζουν εἰς τόν ἀναγεννηθέντα ἄνθρωπον τὴν “ὁσμὴν τοῦ Ἀδάμ” πρὸ τῆς παρακοῆς, αἱ φυσικαὶ παραφοραὶ θεραπεύονται καί γενικῶς διὰ τῶν Ἁγίων ἡ κτίσις καθίσταται τό βασιλεῖον τοῦ Θεοῦ, εἰς τό ὁποῖον ὁ ἄνθρωπος ἔχει ἐν Θεῷ κυριαρχίαν.

Ἀντιθέτως, εἰς τὴν ζωὴν τῶν ἐμπαθῶν ἀνθρώπων παρατηροῦμεν ὅτι βιάζεται ἡ φύσις καί ἀμαυροῦται, διότι ἡ ὑπερκατανάλωσις τῶν ὑλικῶν ἀγαθῶν ἀπὸ τόν διακατεχόμενον ἐξ εὐδαιμονίας ἄνθρωπον ὀδηγεῖ τοῦτον εἰς τὴν ἀνάγκην τῆς ὑπερπαραγωγῆς, καί διὰ τὴν κάλυψιν αὐτῆς βιάζεται ἡ κτίσις, μέ ἀποτέλεσμα νά τιμωρῆται ἐν τέλει ὁ ἐπαναστάτης ἄνθρωπος. Συνήθως θεωροῦμεν ὅτι τό προπατορικόν ἁμάρτημα συνέβη εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς δημιουργίας, εἰς τόν Παράδεισον, ἀλλὰ λησιμονοῦμεν ὅτι ἡ οὐσία κάθε ἁμαρτήματος πρὸς τόν Θεόν, τόν ἄνθρωπον καί τὴν κτίσιν παραπέμπει εἰς τό προπατορικόν ἁμάρτημα, τό ὁποῖον ἐκφράζεται ὡς ὑπερηφάνεια καί ἐγωϊσμός, ὡς ἀλαζονεία καί φιλαυτία, ὡς ἰδιοτέλεια καί ἐπιθετικότης, ὡς αὐτονομία καί εὐδαιμονία.

Δυστυχῶς, ὅμως, ἐνῶ θεωροῦμεν ὡς ἁμαρτίας μερικὰς μόνον ψυχολογικὰς καταστάσεις καί ἠθικὰς παρεκτροπὰς, δέν ἐκλαμβάνομεν ὡς ἁμαρτίας τὰς ὄντολογικὰς παρεκτροπὰς, ὡς πρὸς τόν Θεόν, τόν ἄνθρωπον καί τὴν κτίσιν. Ἅμαρτία εἶναι καί ὁ διὰ τῆς ἀλαζονείας βιασμός τῆς κτίσεως ἢ ἐκμετάλλευσις τῆς κτίσεως πρὸς ἴδιον ὄφελος, τό ὁποῖον ὀδηγεῖ ἀφεύκτως εἰς τὴν ἀργὴν ἢ βιαίαν ὀλικὴν καταστροφὴν ἢ ἐξάντλησις τῶν φυσικῶν πόρων, ἢ ὁποῖα ἀποτελεῖ τό μείζον πρόβλημα τῶν κρατῶν ἢ ὑπερθέρμανσις τοῦ πλανήτου, ἢ γνωστὴ θεωρία τοῦ θερμοκηπίου, ἢ ὁποῖα θά ὀδηγήσῃ εἰς τόν ἀφανισμόν τῆς ζωῆς καί εἰς τὴν μετατροπὴν τῶν θαυμασίων τῆς δημιουργίας τοῦ Θεοῦ εἰς γῆν ἄνυδρον καί ἔρημον διψῶσαν αἰ ἀύξανόμεναι πυρκαϊαί, αἰ ὁποῖαι καταστρέφουν τὰ ἄλση καί τὰ ὄρη, αὐτούς τούς ἀληθινούς πνεύμονας τῆς ζωῆς τῶν ἀνθρώπων, μέ τρομακτικὰς συνεπειὰς ἢ ἀρνητικὴ ὄψις τῆς βιοτεχνολογίας, ἢ





ὅποια εἶναι δυνατόν νά ὀδηγήσῃ εἰς τόν γενετικόν μολυσμόν· τὰ νεοφανῆ τρόφιμα καί ἡ λεγομένη νανο-βιοτεχνολογία καί πολλαί ἄλλαι καταστροφικαί παρεμβάσεις εἰς τήν κτίσιν εἶναι καρποί τῶν ἐμπαθῶν ἀνθρώπων, οἱ ὅποιοι δέν σέβονται τήν κτίσιν, τό δημιούργημα τοῦ Θεοῦ, καί τό γεγονός τοῦτο ἐγκυμονεῖ πολλούς κινδύνους ἐκφυλισμοῦ ἢ καί ἀφανισμοῦ τοῦ ἀνθρωπίνου γένους.

Ὅθεν, διαμαρτυροῦμεθα στεντορία τῇ φωνῇ διά τούς βιασμούς τούτους πρός τήν φύσιν καί καλοῦμεν πάντας νά ἀναθεωρήσουν τήν σχέσιν των πρός αὐτήν, ἀποκτῶντες οἰκολογικήν συνείδησιν ἢ, διά νά ἐκφρασθῶμεν καλύτερον, ἀποκτῶντες θεολογικήν συμπεριφοράν ἔναντι τῆς κτίσεως. Πέραν τούτου, ἐκφράζομεν τήν πίστιν μας ὅτι ἡ ἀνακαινίσις τῆς κτίσεως γίνεται, μυστικῶ τῷ τρόπῳ, εἰς τήν Ἐκκλησίαν, μέ τήν μυστηριακήν, τήν ἀσκητικήν καί τήν πνευματικήν ζωήν. Ὁ ἄρτος, ὁ προσφερόμενος εἰς τήν Ἐκκλησίαν, γίνεται Σῶμα Χριστοῦ, ὁ οἶνος μεταβάλλεται εἰς Αἷμα Χριστοῦ, τό ἔλαιον γίνεται ἅγιον Ἐλαιον, τό ὕδωρ γίνεται ὕδωρ Ἁγιασμοῦ, τὰ μῦρα ἀγιάζονται εἰς ἅγιον Χρῆμα, αἱ πέτραι καί τὰ διάφορα ὑλικά στοιχεῖα τῆς κτίσεως χρησιμοποιοῦνται διά τήν ἀνοικοδόμησιν καί διακόσμησιν τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ, τὰ χρώματα τίθενται εἰς τήν ὑπηρεσίαν τῆς ἐκφράσεως τῆς ἀγιότητος ἐν τῷ προσώπῳ τῶν ἐξαγιασθέντων μελῶν τῆς Ἐκκλησίας.

Γενικῶς, ὁλόκληρος ἡ ζωή μας γίνεται προσφορά εἰς τόν Θεόν τόν δημιουργήσαντα ἡμᾶς καί τήν κτίσιν, κατά τόν λειτουργικόν λόγον: “τά σά ἐκ τῶν σῶν σοί προσφέρομεν κατά πάντα καί διά πάντα”. Εὐχόμεθα δέ ὅπως αὕτη ἡ μεταμορφωτική ἐνέργεια ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ ἐπεκταθῇ καί εἰς τόν ἐκτός αὐτῆς κόσμον.

Τελικῶς δέ, παρά τὰ ὑπάρχοντα δεινά, προερχόμενα παρά τοῦ ἐμπαθοῦς ἀνθρώπου, ἡμεῖς “καινοῦς οὐρανοῦς καί γῆν καινὴν κατά τό ἐπάγγελμα αὐτοῦ προσδοκῶμεν” (Β΄ Πέτρ. 3, 13), ὅπως μαρτυρεῖ ὁ Εὐαγγελιστής Ἰωάννης: “καί εἶδον οὐρανόν καινόν καί γῆν καινὴν” (Ἀποκ. 21, 1), διότι πᾶν ὅ,τι ὁ Θεός κατεσκεύασεν, ὡς Δημιουργός, δέν δύναται νά ἀμαυρωθῇ καί νά ἐξαφανισθῇ ὑπό τοῦ ἀνθρώπου.

Εἶναι δέ σημαντικόν ὅτι τό πρῶτον βιβλίον τῆς Ἁγίας Γραφῆς, δηλαδή ἡ Γένεσις, ὁμιλεῖ διά τήν δημιουργίαν τῆς κτίσεως καί τοῦ ἀνθρώπου, ἀλλά καί διά τήν πτώσιν αὐτοῦ καί τῆς κτίσεως, τὰ ἐπόμενα βιβλία κάνουν λόγον διά τήν ἀναγέννησιν καί τήν ἀπολύτρωσιν τοῦ ἀνθρώπου, καί τό ἔσχατον βιβλίον, ἡ Ἀποκάλυψις τοῦ Ἰωάννου, ὁμιλεῖ διά τόν ἀνακαινισμένον κόσμον, διά τήν ἔνδοξον πόλιν, εἰς τήν ὁποίαν δέν ὑπάρχει οὔτε ναός, διότι ναός εἶναι ὁ Παντοκράτωρ καί τό Ἄρνιον “καί ἡ πόλις οὐ χρεῖαν ἔχει τοῦ ἡλίου οὐδέ τῆς σελήνης ἵνα φαίνωσιν αὐτῇ· ἡ γάρ δόξα τοῦ Θεοῦ ἐφώτισεν αὐτήν, καί ὁ λύχνος αὐτῆς τό ἄρνιον” (Ἀποκ. 21, 22-23). Αὕτη ἡ πίστις καί ἡ προσδοκία ἡμῶν, αὕτη ἡ μαρτυρία καί ἡ βεβαιότης ἡμῶν.

Καλοῦμεν ἅπαντας ἀπό τοῦ Οἰκουμενικοῦ τούτου Κέντρου νά σεβασθοῦν, κατά τό μέτρον τῆς εὐθύνης καί ἀρμοδιότητός του ἕκαστος, τήν δημιουργίαν τοῦ Θεοῦ, ὥστε νά μή βιάζηται στενάζουσα ἡ κτίσις, καί συγχρόνως νά ζῶμεν μέ τόν πρέποντα τρόπον εἰς τήν Ἐκκλησίαν, ὥστε νά ἀνακαινίζηται ὁ κόσμος. Ταυτοχρόνως, ἐκφράζομεν τήν πίστιν καί τήν βεβαιότητα ὅτι ὁ κόσμος ὁλόκληρος θά ἀνακαινισθῇ ὑπό τῆς Χάριτος τοῦ Θεοῦ καί θά ἴδωμεν καινοῦς οὐρανοῦς καί καινὴν γῆν.

Ἐχοντες στερεῶς τήν ἐλπίδα ταύτην ἀπευθύνομεν πρός πάντας ἐκ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχικοῦ τούτου Θρόνου διαπύρους εὐχάς καί πατρικᾶς εὐλογίας καί ἐπικαλούμεθα ἐπί πάντας καί ἐπί πᾶσαν τήν κτίσιν καί τήν ἀνθρωπότητα τήν Χάριν καί τό ἄπειρον Ἔλεος τοῦ καιροῦς καί χρόνου ἐν τῇ ἰδίᾳ ἐξουσίᾳ θεμένου Κυρίου καί Θεοῦ καί Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ταῖς πρεσβείαις τῆς Κυρίας Θεοτόκου τῆς Παμμακαρίστου. Ἀμήν.

**·βζ΄ Σεπτεμβρίου α΄**

**+ ὁ Κωνσταντινουπόλεως Βαρθολομαῖος**

**ἀγαπητός ἐν Χριστῷ ἀδελφός καί διάπυρος πρός Θεόν εὐχέτης**



28η ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1940

## Δοξολογία και Εύγνωμοσύνη



Τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου  
πρ. Κισάμου & Σελίνου κ.κ. ΕΙΡΗΝΑΙΟΥ

«Εὐχαριστοῦμέν σοι, Κύριε ὁ Θεός ἡμῶν, ὅτι καὶ αὐθις ἐπὶ τὴν εὐσημον ταύτην ἡμέραν ἤγαγες ἡμᾶς ἐπινίκιον ᾠδὴν Σοὶ ἀναμέλψαι τῷ εὐεργέτῃ καὶ Σωτήρι ἡμῶν... Ἔτι δέ καὶ ὑπὲρ τῶν ψυχῶν τῶν Μαρτύρων ἀδελφῶν ἡμῶν δεόμεθά σου, τῶν τε ἐν πολέμῳ πεσόντων, τῶν τε ἀναιρεθέντων καὶ τῶν ἐν αἰχμαλωσίᾳ καὶ ἐξορία τελειωθέντων... Ἴνα ἀναπαύωνται μετὰ τῶν Δικαίων...».

Αὐτά τὰ δύο μεγάλα καὶ ἱερά πράγματα ἔχομε νὰ σκεφθοῦμε καὶ φέτο (καὶ πάντα) οἱ σημερινοὶ Ἕλληνες, σὴν Ἐθνικὴ ἑορτὴ τῆς 28ης Ὀκτωβρίου 1940. Νὰ εὐχαριστήσωμε δηλ. τὸν παντοδύναμο Θεό, πού προστάτεψε καὶ ἔσωσε τὸ μικρὸ Ἑλληνικὸ μας Ἔθνος ἀπὸ τὴν ἐπιδρομὴ δύο μεγάλων καὶ πανίσχυρων τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, τῆς Φασιστικῆς Ἰταλίας τοῦ Μουσολίνι καὶ τῆς Ναζιστικῆς Γερμανίας τοῦ Χίτλερ. Καὶ δεύτερο νὰ θυμηθοῦμε καὶ νὰ ποῦμε τὴν εὐγνωμοσύνη μας, σέ ὅλους ἐκείνους τοὺς ἀδελφούς μας Ἕλληνες, πού χάσανε τὴ ζωὴ των σὲ Μάχες καὶ τὲς Κακουχίες τοῦ πολέμου καὶ τῆς Κατοχῆς 1940-1945.

Μέ πολλή συγκίνηση ἐνθυμούμεθα, ὅσοι ζήσαμε τὰ συγκλονιστικὰ γεγονότα τῶν χρόνων ἐκείνων: Τὸν τορπιλισμὸ τῆς «Ἑλλης» τὴν ἡμέρα τῆς Παναγίας (15 Αὐγούστου 1940) σὲ λιμάνι τῆς Τήνου ἀπὸ ἰταλικά ὑποβρύχια, τὴν ὑπουλὴ ἐπίθεση τῶν Μεραρχιῶν τοῦ Μουσολίνι στὰ Ἑλληνοαλβανικὰ Σύνορα τὴ νύχτα τῆς 28ης Ὀκτωβρίου καὶ τὲς δολοφονικὲς ἐπιδρομὲς τῶν ἰταλικῶν ἀεροπλάνων στούς ἀμάχους πληθυσμούς ἑλληνικῶν πολέμων (Πάτρα, Πειραιά, Σαλονίκη, Χανιά κ.λ.π.). Κι ὕστερα τὴ συστράτευση τῶν Ἑλλήνων, τὲς Νικηφόρες Μάχες τῶν φαντάρων μας σὲ Καλπάκι, σὴν Πρεμετὴ, σὴν Κορυτσά κι' ὡς πέρα μέσα σὴν Ἀλβανία.

Οἱ στρατιωτικὲς μας δυνάμεις ἦταν ἀσύγκριτα μικρὲς ἀπέναντι σὴ φοβερὴ πολεμικὴ μηχανὴ τῶν εἰσβολέων Ἰταλῶν καὶ Γερμανῶν (Ἀπρίλιος 1941) καὶ ὅμως νικήσαμε καὶ δώσαμε ἐμεῖς οἱ μικροὶ καὶ ἄοπλοι Ἕλληνες, τὴν πρώτη ἐλπίδα τῆς ἐλευθερίας σὲν κόσμῳ σὲν τρομερὸ ἐκεῖνο δεύτερο παγκόσμιον πόλεμον, πού κόστισε τὴ ζωὴ πενήντα καὶ πλέον ἑκατομμυρίων

ἀνθρώπων.

Φανερὴ ἦταν λοιπὸν ἡ προστασία τοῦ Θεοῦ σὲ Ἔθνος μας, ὅπως καὶ παλαιότερα καὶ σὲν πόλεμον αὐτὸ καὶ γι' αὐτὸ ἑορτάζομε τὴν ἐπέτειό του μέ αἰσθήματα εὐγνωμοσύνης καὶ Δοξολογίας σὴ Θεία προνοιά Του.

Ἄλλὰ μέ αἰσθήματα εὐγνωμοσύνης στρέφομε ἐπίσης τὴ σκέψη μας σὴ μνήμη ὄλων ἐκείνων τῶν ἀδελφῶν μας, πού πέσανε στὰ Μέτωπα τῶν πολέμων (Ἀλβανία, Μακεδονία, Μάχη τῆς Κρήτης κ.λ.π.) σὲς Ναυμαχίες τοῦ στόλου μας (ἄς θυμηθοῦμε τὸν ἔνδοξο Ἀδρία μας) σὲς ἀερομαχίες μέ τὰ λίγα ἀεροπλάνα μας. Κι ὕστερα νὰ θυμηθοῦμε καὶ τοὺς ἄλλους πού χάσανε τὴ ζωὴ των σὲς κακουχίες τοῦ πολέμου (στὰ κρυοπαγήματα, σὴν πείνα, σὲς φυλακὲς καὶ τὰ στρατόπεδα αἰχμαλώτων) καὶ τοὺς ἄλλους: τὲς Μητέρες πού χάσανε τὰ παιδιά των, τὲς νιόπαντρες Γυναῖκες πού χάσανε τοὺς ἄντρες των, τὰ μικρὰ παιδιά πού μείνανε ὄρφανὰ ἀπὸ πατέρα κι ὄλους ἐκείνους πού πονέσανε καὶ στερηθῆκανε σὲν πόλεμον αὐτό.

Ὅλα αὐτὰ πρέπει νὰ ἔρχονται σὴ μνήμη μας καὶ σὴν εὐγνωμοσύνη μας μέ τὸν ἑορτασμὸ τῆς 28ης Ὀκτωβρίου. Καὶ μ' ὅλα αὐτὰ καὶ μεῖς οἱ σημερινοὶ Ἕλληνες, νὰ κρατοῦμε σταθερὴ τὴν πίστη μας σὲ Θεό καὶ νὰ ἀναβιώνομε τὰ πατριωτικὰ μας βιώματα.

Νὰ ἀναγεννοῦμε καὶ νὰ συντηροῦμε αὐτὲς τὲς βαθεῖς ψυχικὲς δυνάμεις τοῦ Λαοῦ μας μέ τὲς ὁποῖες ὁ ἑλληνισμὸς ἐπέζησε ὡς τώρα τρεῖς χιλιάδες χρόνια καὶ τὲς χρειάζεται γιὰ νὰ ἐπιζῇ καὶ εἰς τὸ μέλλον του, ὅποιο κι ἂν εἶναι αὐτό.

Ἄνδρῶν ἡρώων προμάχων πατρίδος... Αἰωνία ἡ Μνήμη.

\*\*\*\*

**Ἀπὸ τὸ βιβλίον τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου  
πρ. Κισάμου & Σελίνου  
κ. Εἰρηναίου:**

**«Θέματα καὶ Βιώματα Χριστιανικῆς Ζωῆς  
καὶ Κοινωνίας». Χανιά 2004.**



## Οί γυναίκες τῆς Πίνδου καί τοῦ σήμερα

**28η Ὀκτωβρίου:** Σταθμός σά ἐλληνικά καί παγκόσμια χρονικά. Μνήμη τῆς πολεμικῆς Ἀρετῆς τῶν Ἑλλήνων, στρατευομένων καί μή. Κολυμβήθρα ἀναβαπίσεως σά ἐθνικά ἰδεώδη. Ταρακούνημα ἀπό τήν νάρκωση καί τήν νωχέλεια τῆς τύρβης καί τῆς ἠθικῆς καί ἐθνικῆς ραστώνης.

**28η Ὀκτωβρίου:** Μνήμην τελοῦμεν τῶν ὑπέρ πίστεως καί πατρίδος ἀγωνισαμένων καί πεσόντων.

Ἄς μᾶς ἐπιτραπεῖ τό γραφτό μας αὐτό, χωρίς νά παρακάμπομε τήν προσφοράν ὑπέρ τῆς ἐλευθερίας τῶν στρατιωτῶν μας, νά τό ἀφιερῶσμε στήν ἡρωίδα γυναίκα καί εἰδικά καί ἐπίκαιρα σίς γυναίκες τῆς Πίνδου.

Δέν θά ἦταν κάτι καινούργιο ἄν μιλούσαμε γιά τόν ἡρωισμόν τῶν γυναικῶν, κάθε φορά πού ἡ Ἑλλάδα κινδυνεύει. Ὅχι μονάχα μάνα. Ὅχι μονάχα σύζυγος. Ὅχι μονάχα ὡς ἀδελφή, ἀλλά καί στό πλευρό τοῦ στρατιώτη, τοῦ τραυματία,

**Τοῦ Πανοσιολογιωτάτου Ἀρχιμανδρίτου  
Ἰγνατίου Χατζηνικολάου  
Ἱεροκήρυκος Ἰ. Μ. Κισάμου & Σελίνου  
Θεολόγου - τ. Λυκειάρχου**

τοῦ ψυχορραγοῦντα. Καί δέν εἶναι λίγες ἀπ' αὐτές τίς ἡρωϊκές μορφές πού χάθηκαν θυσιάζοντας τήν ζωήν τους γιά τήν λευτεριά.

Οἱ γυναικεῖες αὐτές ἡρωϊκές μορφές ξεκινοῦν ἀπό πολύ παλιά καί φθάνουν μέχρι καί τόν τελευταῖο πόλεμο τοῦ 1940, ὅταν ὁ Ἑλληνικός στρατός ἀγωνιζόταν νά συγκρατήσῃ τό πλῆθος τοῦ ἐχθροῦ, πού ἤθελε νά χυμήξει σά Ἑλληνικά σύνορα καί νά καταλάβῃ τήν χώρα.

Ἡ μάχη στήν Πίνδο ἀρχίζει. Ὅλοι εἶναι ἔτοιμοι νά δώσουν ὅ,τι πολυτιμότερο ἔχουν γιά τόν ἀγῶνα.

Καί νά, πάλι ἡ γυναικεῖα μορφή ἐμφανίζεται. Στό ἄγριο αὐτό βουνό, ἡ γυναίκα τῆς Πίνδου ξεσπαθώνει καί γίνεται ἄλλη μιά φορά σύμβολο ἡρωϊσμοῦ.

Ἄς δοῦμε ὅμως τά γεγονότα μέ τήν σειρά:

**1940:** Ἡ Πίνδος, τό ὄχυρό αὐτό τῆς Ἑλλάδος, κινδυνεύει. Ὁ στρατός μας ἀγωνίζεται γ' αὐτό. Μιά Μεραρχία, ἡ πρώτη Μεραρχία τῆς Λάρισσας, ξεκινᾷ ἀπό τήν βάση της γιά νά φθάσῃ μέχρι τό μέτωπο. Ὅσο πῶ γρήγορα φθάσῃ, τόσο τό καλλίτερο. Οἱ ὄρες πού

περνοῦν εἶναι πολύτιμες. Ἔτσι οἱ στρατιῶτες τῆς ἀποφασίζουν νά ἀφήσουν σχεδόν ὅλα τους τά ἐφόδια, σίς πλαγιές τοῦ βουνοῦ γιά νά προχωροῦν πῶ ἐλεύθερα καί πῶ γρήγορα. Πολλοί λιποθυμοῦν ἀπό κούραση καί δίψα. Ἄλλοι ἀποφασίζουν νά φᾶνε ξερό χορτάρι μᾶ προχωροῦν, κι ὅπου βροῦν ὑγρή γῆ, βάζουν τήν γλῶσσα τους γιά νά ξεδιψᾶσουν. Μετά ἀπό ὑπεράνθρωπες προσπάθειες φθάνουν στόν προορισμό τους καί ἀρχίζουν τόν ἀγῶνα.

Μά, ὁ ἐχθρός εἶναι βαριά καί τέλεια ἐξοπλισμένος καί οἱ στρατιῶτες μας ἔχουν ἀφήσει ὅλα τά πολεμοφόδια σίς ρίζες τοῦ βουνοῦ. Ἔτσι, σιγά-σιγά ἡ ἀντίστασις του ἀρχίζει νά ἀδυνατίζει. Δέν φθάνει μόνο πού τούς λείπουν τά ἄρματα, μᾶ τούς μάχεται ἡ πείνα καί ἡ δίψα.

Τοῦτο τό φοβερό μαθαίνεται καί φθάνει σά γύρω χωριά τῆς Πίνδου: «Ὁ στρατός μας ὑποφέρει καί κινδυνεύει».

Τότε, ἀπ' ὅλα τά χωριά τῆς Ἡπείρου οἱ γυναίκες ἀποφασίζουν νά βοηθήσουν σ' αὐτόν τόν κίνδυνον.

Ὅλες μαζί, σάν μυρμηγκία πού κουβαλοῦν τήν τροφή τους, φορτωμένες νερό, τρόφιμα καί πολεμοφόδια, σκαρφαλώνουν τό βουνό γιά νά φθάσουν στό μέτωπο. Πολλές φορές σέρνονται μέχρις ἐκεῖ μέ χοντρά σχοινιά τοῦ ὀρειβατικοῦ πυροβολικοῦ.

Πολλές ἀπ' αὐτές σκοτώνονται, τραυματίζονται, μᾶ οἱ ὑπόλοιπες συνεχίζουν κουβαλώντας σίς πλάτες τους τήν πολυτιμή βοήθεια. Βοήθεια ὡστόσο καί ἠθική. Βοήθεια θάρρους καί ἐλπίδας στους μαχόμενους φαντάρους μας.

Μαῦρες σκιές τιμωρῶν. Ἐκδικήτριες κάθε ἀτιμίας καί ὑπεροφίας, ὀδηγοῦνται ἀπό τίς προγόνισσές τους Ἐκεῖνες τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος, τοῦ Βυζαντίου, τοῦ 1821.

Ξεπερνώντας ὅλα τά ἐμπόδια, φθάνουν στό καθῆκον καί δίνουν νέες δυνάμεις στόν Ἑλληνικό Στρατό, πού σταματᾷ τώρα πιά τούς Ἰταλούς λίγο πῶ ἔξω ἀπό τό Μέτσοβο καί προλαβαίνει τήν καταστροφή του. Τί ἄλλο θά μπορούσε νά πῆ κανεῖς γι' αὐτές τίς ἀγνωστες ἡρωίδες τῆς Πίνδου!

Ἡ πρᾶξις τους τά λέει ὅλα. Πιστές μορφές μιᾶς φυλῆς πού ξαναγεννιέται μέσα ἀπό τίς στάχτες της, στάθηκαν σπαθιά δίκοπα σίς στιγμές τοῦ κινδύνου καί τῆς ἀνάγκης.

Γυναῖκες τῆς Πίνδου τῆς αἰώνιας Ἑλλάδος.

Γυναῖκες τῆς Πίνδου φωταυγές μήνυμα καί στήν σύγχρονη Ἑλληνίδα νά μή πάφει ποτέ νά ζεῖ καί νά αισθάνεται ὑπερήφανη διάδοχος τῶν ἡρωϊκῶν γυναικῶν τῆς Πίνδου.

Νά ζεῖ καί νά σκέφτεται Ἑλληνικά. Νά ἀναθρεύει Ἑλληνικά τά παιδιά της καί νά ἀντιστέκεται στους ἀμέτρητους ξενόφερτους πειρασμούς καί τίς γιαλιστερές προκλήσεις πού, κινούμενες ἀπό ξένα καί ἀνθελληνικά κέντρα ἀποφάσεων, θέλουν νά μᾶς ἀφελληνίσουν.

Κάτι, δυστυχῶς, πολύ ὀρατό...







# Ἡ Ὁρθόδοξη Ἀγωγή στήν Οἰκογένεια



Τοῦ Μοναχοῦ Μωϋσέως Ἀγιορείτου.

**Ἡ** παρουσία τῶν παιδιῶν στήν οἰκογένεια δίνει μεγάλη χαρά στους γονεῖς, παρηγορία καί στηριγμό. Κατά τόν ἱερό Χρυσόστομο ἡ ὀρθή ἀνατροφή ἀναδεικνύει τή γυναίκα μητέρα, γιατί ἔχει ὡς ὑπόβαθρο τήν ἀγαθή προαίρεση κι ὄχι ὁ τοκετός πού εἶναι τό φυσικό γεγονός. Ἡ Ὁρθόδοξη ἀγωγή ἀνήκει περισσότερο στή μητέρα καί ἀποτελεῖ ἀναμφισβήτητα λεπτή τέχνη, δύσκολη ἐπιστήμη, ἰληρή διακονία, σημαντική προσφορά, σπουδαιότερη τοῦ φυσικοῦ τοκετοῦ.

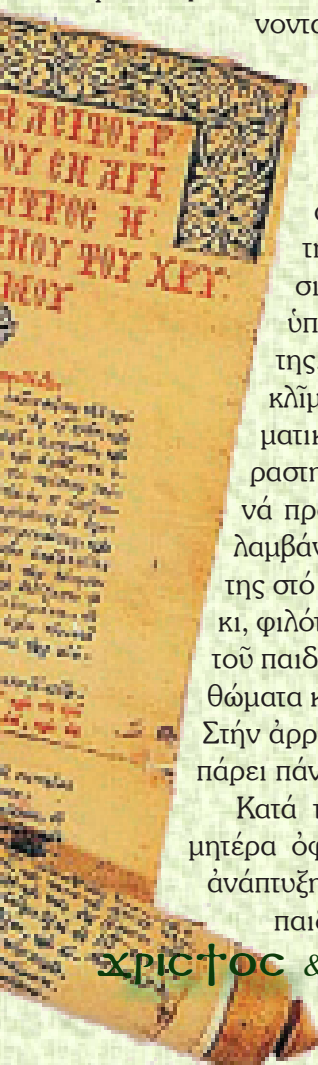
Εἶναι ἀξιοπρόσεκτη ἡ ἀναφορά τοῦ θείου πατρός καί σέ λεπτομέρειες τῆς ἀγωγῆς τῶν γονέων καί ἰδιαίτερα τῆς μητέρας, στήν ἀγωγή τῶν παιδιῶν. Ἀπό τήν κούνια ἡ μητέρα, λέγει, πρέπει νά φροντίζει τό μωρό της κρεμόντας σέ αὐτή μόνο τόν τίμιο σταυρό. Στή βάπτιση νά δίνονται ὀνόματα ἁγίων, γιά νά παροτρύνονται τά παιδιά στή μίμηση τῶν ἀρετῶν

τους. Ἡ πνευματική σχέση πού ἀναπτύσσεται μεταξύ μητέρας καί παιδιοῦ, καλλιεργεῖται συνεχῶς, εἶναι ἀδιάσπαστη καί μεταγγίζεται ὡς στοργή, πού εἶναι λίαν ἀπαραίτητη, προστασία, ἐνδιαφέρον καί θυσιαστική ἀγάπη. Οἱ μητρικοί λόγοι, τό ὑπέροχο μεϊδιάμα της, τό ἀπαλό χάδι της, τό παράδειγμά της δημιουργοῦν κλίμα θαλπωρῆς γιά τήν ὑγιή συναισθηματική ἀνάπτυξη τοῦ παιδιοῦ. Ἡ ἀκούραστη μητέρα δέν παύει νά περιποιεῖται, νά προσέχει, νά ὑποδεικνύει, νά ἐπαναλαμβάνει μέ μύριους τρόπους τήν ἀγάπη της στό βλαστάρι της. Χαρά, καῦμός, μεράκι, φιλότιμο, καύχηση, ἀγρύπνια ἡ πρόοδος τοῦ παιδιοῦ. Χαίρεται ἀφάνταστα στά κατορθώματα καί λυπᾶται πολύ σίς ἀποτυχίες του. Στήν ἀρρώσειά του, ἂν ἦταν δυνατόν νά τήν πάρει πάνω της καί νά τήν κάνει δική της.

Κατά τόν ἅγιο Χρυσόστομο ἰδιαίτερα ἡ μητέρα ὀφείλει νά φροντίζει γιά τή φυσική ἀνάπτυξη καί τήν πνευματική πρόοδο τῶν παιδιῶν της. Εἶναι ὑποχρεωμένη νά

τά τρέφει σωματικά καί ψυχικά. Ἡ ἀμέλεια γιά τήν ψυχική ὑγεία τῶν παιδιῶν ἀποτελεῖ μεγάλη ἀνοησία. Ὁ πλοῦτος τῶν κτημάτων δίχως τήν ἀρετή εἶναι ἄχρηστος. Ἡ καλύτερη διαθήκη τῶν γονέων εἶναι νά τά ἐμπιστευθοῦν στόν Θεό. Ἡ μεγαλύτερη κληρονομιά καί ἀσφάλεια εἶναι νά εἶναι γι' αὐτά ὑπεύθυνος ὁ Θεός. Κατά τήν διάρκεια τῆς ἀγωγῆς τῶν παιδιῶν θά παρουσιασθοῦν καί κάποια προβλήματα, τά ὁποῖα θά πρέπει νά ἀντιμετωπισθοῦν ἀπό τούς γονεῖς μέ ψυχραιμία, σοβαρότητα, σύνεση καί ὠριμότητα. Κυρίως ὁμως μέ ἀγάπη καί κατανόηση. Ἰδιαίτερα ἡ μητρική ἀγάπη εἶναι πάντοτε μεγάλη, παρήγορη δυνατή, ἀνιδιοτελής καί συγκλονιστική. Παιδιά πού μεγάλωσαν δίχως αὐτή τήν ἀγάπη εἶναι σάν λουλούδια δίχως ἥλιο. Ἰδιαίτερα ἡ μητέρα θά ἐμφυσησει στά παιδιά της τόν ἀγνό φόβο τοῦ Θεοῦ, τήν ἀγάπη στήν ἀλήθεια καί τήν ἀρετή. Ὅπως ὠραῖα εἰπώθηκε ἡ χριστιανή μητέρα «μέσα στό σπίτι της ἀθόρυβα, ἤσυχα καί ἀπλά, ἐτοιμάζει τό μέλλον τοῦ ἔθνους κι ὀλόκληρου τοῦ κόσμου. Μέ τό γλυκό της νανούρισμα καί τό ζωντανό παραμῦθι μεγαλώνει κι ἀνατρέφει τούς αὐριανούς ἥρωες καί μάρτυρες τῆς πίστεως καί τῆς ἐλευθερίας. Αὐτή πρώτη θά δώσει στό πρώτο ξεκίνημα τῶν παιδιῶν της, τίς πρώτες πληροφορίες γιά τό Θεό καί τήν πατρίδα. Αὐτή θά σπείρει πρώτη σίς ἄδολες παιδικές ψυχές τόν θεῖο καί ἀγαθό σπόρο τῆς ἀρετῆς. Ἡ ἴδια μητέρα πού σταυρώνει κάθε βράδυ τό μαξιλάρι τοῦ παιδιοῦ της, θά τοῦ μάθει νά προσεύχεται, θά τοῦ διηγηθεῖ τά γεγονότα τῆς λυτρώσεως, πού ἄρχισαν μιά νύχτα στή Βηθλεέμ καί τελείωσαν θριαμβευτικά μέ τήν Ἀνάσταση. Ἔτσι γίνεται ἡ χρυσή γέφυρα πού ἐνώνει τήν ψυχή τοῦ παιδιοῦ της μέ τόν κόσμο τοῦ οὐρανοῦ, μέ τήν πηγή τῆς ζωντανῆς ἀγάπης, τό Εὐαγγέλιο».

Μάλιστα ὁ ἱερός Χρυσόστομος λέγει πώς μεγαλύτερη ἐπιμέλεια ἡ μητέρα θά πρέπει νά δεῖξει σίς θυγατέρες της, ὥστε νά συνηθίσουν στήν ἐγκράτεια, ν' ἀγαπήσουν τήν ἀφιλοχρηματία καί ὅταν φύγουν ἀπό





τό πατρικό τους να είναι προς τόν σύζυγό τους εύπροσήγορες, εύγενικές και καλωσυνάτες.

Ο θεϊός πατήρ αναφέρει διακριτικά πώς δεν θα πρέπει οι γονείς να πιέζουν τα παιδιά τους στο ποιο δρόμο θα ακολουθήσουν, τόν μοναχικό δηλαδή ή τόν έγγαμο βίο. Τονίζει άπευθυνόμενος πάλι στή μητέρα. Δίδαξέ το να είναι εύλαβές τό παιδί σου και άφησέ το να κρίνει τί είναι καλύτερο για τόν έαυτό του. Οι γονείς είναι οι πρώτοι παιδαγωγοί. Τό σχολείο κίζει πάνω σίς βάσεις πού έθεσαν εκείνοι. Από τήν προσχολική ηλικία διαμορφώνεται ό χαρακτήρας τού παιδιού και αναπτύσσεται τό πνεύμα τής άλληλεγγύης και όχι τού άτομισμοϋ. Ο κύριος σκοπός τής άγωνής είναι ν' αγαπήσουν τά παιδιά από νωρίς τήν άρετή, τήν αγαθοεργία, τήν ταπεινώση. Παιδεία κατά τόν θεϊό Χρυσόστομο σημαίνει μετάληψη αγιότητας.

Η άγωγή κατά τόν εξαίσιο Χρυσόστομο δίνεται καθημερινά από τά πρώτα-πρώτα έτη τής ηλικίας, όταν είναι άπαλή και διαπλάθεται όπως τό μαλακό κερι. Τους γονείς παρουσιάζει ως γλύπτες και ζωγράφους πού προσθέτουν και άφαιρούν ό,τι είναι χρήςιμο και άπαραίτητο. Για τό σοφό πατέρα τής Έκκλησίας μας ή γνώση δεν είναι αυτοσκοπός. Αν ή γνώση δεν όδηγεϊ στόν Θεό είναι σίγουρα άνώφελη. Η άγάπη είναι βασικός γνώμονας τής άγωνής τών γονέων προς τά παιδιά. Δεν θα πρέπει όμως να είναι άδιάκριτη και να κατανατᾶ σέ νοσηρή ύπερπροστατευτικότητα, άσταθη συναισθηματικότητα, πού θα κάνει τά παιδιά έξαρτημένα, άβουλα, κακομαθημένα, άδέξια, δειλά, φοβισμένα, πεισματάρικα και άνελεύθερα.

Η σχέση με τήν εκκλησία δεν πρέπει να είναι καθικοντολογική, έθιμοτυπική και στεϊρα, αλλά έλεύθερη, θερμή και ούσιαστική. Σύνδεσμος με τήν ένορία, με τους ιερείς, με σεβάσιμους άνθρώπους, με καλούς φίλους είναι άπαραίτητος. Χρήςιμος επίσης, ό συνειδητός, συχνός εκκλησιασμός, μ' έγνωσμένη συμμετοχή κι έμπροϋπόθετη στά θεϊα μυστήρια τής Έκκλησίας μας. Από μικρά τά παιδιά θα πρέπει να μάθουν να προσεύχονται άπλά, ταπεινά, θερμά, τακτικά. Επίσης να νηστεύουν, να μελετοϋν τήν Άγία Γραφή, τους βίους τών άγίων, να φυλάγουν τίς αισθήσεις τους από κάθε πονηρό, κακό και άσχημο. Να μάθουν ν' αγαποϋν άληθινά, ν' αναι φιλόθεοι και φι-

λάνθρωποι, άφιλοχρήματοι και άφιλόδοξοι, ταπεινοί και πρώοι, έπεικεϊς, και ύπομονετικοί, γνήσιοι και άνυπόκριτοι.

Στό πνεύμα και τίς κατευθύνσεις τού θεϊού και ιεροϋ Χρυσοστόμου, τού μεγάλου αϋτού πατρός τής Έκκλησίας μας, και άριστου παιδαγωγού βαδίζουν και σύγχρονοι, γνωστοί, ενάρετοι, Άγιορείτες Γέροντες. Ο μακαριστός Γέροντας Παΐσιος ό Άγιορείτης (+1994) με τήν χαρακτηριστική, χαριτωμένη έκφρασή του, μιλά πολύ ώραϊα για τό θέμα πού μας άπασχολεί. «Οι γονείς πρέπει να βοηθοϋν πνευματικά τά παιδιά, όταν είναι μικρά, γιατί τότε και τά έλαττώματα τους είναι μικρά και εύκολα μποροϋν να κοποϋν... Άν τά παιδιά βοηθηθοϋν από μικρά και γεμίσουν Χριστό, θα είναι κοντά Του για πάντα. Και να ξεφύγουν λίγο, όταν μεγαλώσουν λόγω τής ηλικίας ή μιᾶς κακής συναναστροφής, πάλι θα συνέλθουν. Γιατί ό φόβος τού Θεοϋ και ή εύσέβεια, πού πότισαν τίς καρδιές τους στή μικρή ηλικία, δεν είναι δυνατόν ποτέ να εξαλειφθοϋν. Ύστερα στήν έφηβεία, πού είναι πιο δύσκολη ηλικία, ή άγωνία τών γονέων είναι μεγαλύτερη για τά παιδιά τους, μέχρι να τά μορφώσουν και να τά άποκαταστήσουν. Οι γονείς τότε άς κάνουν ό,τι μποροϋν, για να τά βοηθήσουν, και ό,τι δεν μποροϋν να κάνουν, γιατί ξεπερνάει τίς δυνάμεις τους, άς τό αναθέτουν στόν Παντοδύναμο Θεό. Όταν έμπιστευθοϋν τά παιδιά τους στόν Θεό, τότε ό Θεός είναι ύποχρεωμένος να βοηθήση για πράγματα πού δεν γίνονται άνθρωπίνως. Άν λ.χ. τά παιδιά δεν άκοϋν, να τά έμπιστευθοϋν στο Θεό, και όχι να βρίσκουν διαφόρους τρόπους να τά ζορίζουν. Να πῆ ή μητέρα στο Θεό: «Θεέ μου, δεν μ' άκοϋν τά παιδιά μου. Έγώ δεν μπορω να κάνω τίποτε. Φρόντισέ τα Έσύ».

Συγκινητικά ό μακάριος Γέροντας Παΐσιος συνεχίζει με τόν θεοφώτιστο λόγο του: «Τά παιδιά στά πνευματικά θέματα τά βοηθοϋμε κυρίως με τό παράδειγμα μας, όχι με τό ζόρισμα. Περισσότερο μάλιστα τά βοηθάει ή μητέρα με τό παράδειγμα της, με τήν ύπακοή της και τό σεβασμό της προς τόν σύζυγο. Άν σέ κάποιο θέμα έχει διαφορετική γνώμη από εκείνον, ποτέ να μήν τήν έκφράζη μπροστά στά παιδιά, για να μήν τό έκμεταλλεύεται ό πονηρός... Η καλύτερη κληρονομία πού μποροϋν να αφήσουν οι







γονείς σ'α παιδιά τους είναι νά τούς μεταδώσουν τήν δική τους εὐλάβεια».

Ὁ Γέροντας Πορφύριος ὁ Καυσοκαλυβίτης (+1991) στούς θεσπέσιους λόγους του συχνά τονίζει πῶς ἐκεῖνο πού σώζει καί φτιάχνει καλά παιδιά εἶναι ἡ καλή ζωή τῶν γονέων μέσα στό σπίτι: «Οἱ γονεῖς πρέπει νά δοθοῦνε στήν ἀγάπη τοῦ Θεοῦ. Πρέπει νά γίνουμε ἅγιοι κοντά σ'α παιδιά μέ τήν πραότητα τους, τήν ὑπομονή τους, τήν ἀγάπη τους. Νά βάζουνε κάθε μέρα νέα σειρά, νέα διάθεση, ἐνθουσιασμό κι ἀγάπη σ'α παιδιά. Καί ἡ χαρά πού θά τούς ἔλθει, ἡ ἀγιοσύνη πού θά τούς ἐπισκεφθεῖ, θά ἐξακοντίσει σ'α παιδιά τήν χάρι. Γιά τήν κακή συμπεριφορά τῶν παιδιῶν φταῖνε γενικά οἱ γονεῖς. Δέν τά σώζουν οὔτε οἱ συμβουλές, οὔτε ἡ πειθαρχία, οὔτε ἡ αὐστηρότητα. Ἄν δέν ἀγιάζονται οἱ γονεῖς, ἄν δέν ἀγωνίζονται, κάνουν μεγάλα λάθη καί μεταδίδουν τό κακό πού ἔχουν μέσα τους. Ἄν οἱ γονεῖς δέν ζοῦν ζωή ἀγία, ἄν δέν μιλοῦν μέ ἀγάπη, ὁ διάβολος ταλαιπωρεῖ τούς γονεῖς μέ τίς ἀντιδράσεις τῶν παιδιῶν. Ἡ ἀγάπη, ἡ ὁμοψυχία, ἡ καλή συνεννόηση τῶν γονέων εἶναι ὅ,τι πρέπει γιά τά παιδιά. Μεγάλη ἀσφάλεια καί σιγουριά. Τά φερσίματα τῶν παιδιῶν ἔχουν ἄμεση σχέση μέ τήν κατάσταση τῶν γονέων. Ὅταν τά παιδιά πληγώνονται ἀπ' τήν κακή μεταξύ τῶν γονέων συμπεριφορά, χάνουν δυνάμεις, καί διάθεση νά προχωρήσουν στήν πρόοδο. Κακοκί-ζονται καί τό οἰκοδόμημα τῆς ψυχῆς τους κινδυνεύει ἀπό στιγμή σέ στιγμή νά γκρεμιστεῖ».

Ὁ Γέροντας Αἰμιλιανός Σιμωνοπετρίτης σέ μία ὁμιλία του, πρὶν 35 χρόνια, περί τοῦ μυστηρίου τοῦ γάμου, στό ἴδιο πνεῦμα κινούμενος λέγει χαρακτηριστικά. «Τό παιδί ἀπό μικρό πρέπει νά μάθει ν' ἀγαπᾶ, νά δίνει, νά στερῆται, νά ὑπακούη. Νά νοιώθῃ ὅτι εἶναι θησαυρός πολύτιμος ἢ ἀγνόητα τῆς ψυχῆς καί τοῦ σώματός του, τήν ὁποία πρέπει νά τηρῇ ὡς κόρη ὀφθαλμοῦ. Ὁ χαρακτηῆρας τοῦ παιδιοῦ πρέπει νά διαπλάθεται κανονικά, γιά νά γίνῃ ἕνας τίμιος, γενναῖος, ἀποφασιστικός, εἰλικρινής, χαρούμενος ἄνθρωπος καί ὄχι ἕνα μισοκακόμοιρο πλάσμα πού

θά κλαίῃ συνεχῶς τήν μοῖρα του, ἕνα ἄβουλο ἀντι-κείμενο χωρίς καμία σκέψη καί δύναμη. Ἀπό μικρό νά μάθῃ νά ἐνδιαφέρεται γιά κάποια ἐπιστήμη ἢ γιά ἕνα ἐπάγγελμα, ὥστε αὔριο νά εἶναι σέ θέσι νά συντηρή-ση τήν οἰκογένειά του ἢ ἄν εἶναι κορίτσι, νά βοηθήσῃ ἄν χρειασθῇ. Ἡ γυναίκα πρέπει νά μάθῃ νά εἶναι νοι-κοκυρά καί ὅταν ἀκόμη εἶναι μορφωμένη.»

Ἡ ὀρθόδοξη ἀγωγή στήν οἰκογένεια θέλει ἀπ' ὅλους ὑπομονή, ἐπιμονή, ἐμπιστοσύνη στό Θεό, ἐλπίδα, κατανόηση, ἀνεκτικότητα, ταπείνωση καί συνδιαλλαγή. Μή εὐκόλα κουραζόμαστε, ἀπογοη-τευόμαστε καί παραιτούμαστε τοῦ ἀγώνα. Ὁ Ἅγιος Χρυσόστομος σάν καλός ποιμένας καί πατέρας ἀπό τή θλίψη τῆς ἐξορίας παρηγοροῦσε τήν στενοχωρημέ-νη μαθήτρια του, πνευματική του κόρη, διακόνισσα Ὀλυμπιάδα μέ τίς καταπληκτικές ἐπιστολές του. Τῆς ἔγραφε: Διάκρινε σίς ἐπιστολές μου τήν ἴδια δύναμη πού ἀναγνώριζες στόν λόγο μου. Θά μοῦ τό ἀποδεί-ξεις μέ βεβαιότητα, ἄν μάθω ὅτι οἱ ἐπιστολές αὐτές σοῦ πρόσφεραν ὅ,τι καλό ἐπιθυμῶ. Νά ἐπιστρέφει δηλ. ἡ ψυχή σου στή γαλήνη καί στή χαρά πού ἀπο-λάμβανες, ὅταν ἤμουν κοντά σου. Αὐτό θά εἶναι γιά μένα μία μεγάλη παρηγοριά μέσα στή φρικτή ἐρη-μιά πού μέ κυκλώνει. Ἄν ἡ καρδιά σου ποθεῖ νά μοῦ ἐμπνεύσεις λίγο θάρρος-ξέρω ὅτι αὐτό εἶναι πιο ἀκρι-βή σου εὐχή- φρόντισε νά μάθω ὅτι διαλύθηκαν ὅλες οἱ λύπες σου.

Μέ τόν τρόπο αὐτό θά ξεπληρώσεις τήν ἀφοσίωση καί τήν ἀγάπη μου. Δέν τό ἀγνοεῖς, τό ξέρεις, ποτέ μήν ἀμφιβάλλεις γιά τό καλό πού θά μοῦ κάνεις, πόσο ἡ καρδιά μου θά δυναμώσῃ, ἄν πληροφορηθῶ ἀπό τήν ἐπιστολή ὅτι σίγουρα πέταξες ἀπό πάνω σου τό φορ-τίο τῆς στενοχώριας πού σέ βαραίνει... Οἱ παρήγο-ροι αὐτοί λόγοι τοῦ στοργικοῦ πατρός εἶχαν μεγάλη ἀπήχηση στήν καρδιά τῆς θλιμμένης Ὀλυμπιάδας, πού εἰρήνευσε, γαλήνεψε καί χάρηκε.

Μή λοιπόν ἀγαπητοί σύζυγοι καί γονεῖς ἀποκά-μετε ποτέ νά ἐργάζεσθε ἐπιμελῶς γιά τήν ὀρθόδοξη ἀγωγή στήν οἰκογένειά σας. Ὁ Θεός νά σᾶς φωτίζει νά βρῖσκει τρόπους ἢ ἀγάπη σας συνενόησης, ἐπικοι-νωνίας, ἀλληλοκατανόησης καί ἀλληλοπεριχώρησης.

Ὁ Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος νά πρεσβεύει πρὸς τοῦτο πλούσια πάντοτε.







## Τό Περιβάλλον καί ὁ ἄνθρωπος



Μεγάλος Ὑμνωδός καί Προφήτης τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης Δαυΐδ θαύμαζε τήν Δημιουργία τοῦ Θεοῦ ἀναφωνώντας τό: «Ὡς ἐμεγαλύνθη τά ἔργα σου, Κύριε, πάντα ἐν σοφία ἐποίησας». Σήμερα ὁ ἄνθρωπος

εἶναι σέ θέση νά γνωρίζει, νά μελετᾷ τήν Δημιουργία, νά παρεμβαίνει σ' αὐτήν, εἶναι ἀκίνδυνο ὅμως αὐτό γιά τό φυσικό περιβάλλον ἀπό τό ὁποῖο καί ἐξαρτᾶται;

Μέ τήν πρόοδο τῆς ἐπιστήμης τῆς Ἀστρονομίας διαπιστώθηκε τόσο στό ἡλιακό μας σύστημα ὅσο καί στό γνωστό κοντινό μας διάστημα ὅτι οἱ συνθήκες πού ἐπικρατοῦν ἐκεῖ τό καθιστοῦν ἀφιλόξενο γιά τήν ὑπαρξη ζωῆς μέ τή γνωστή σέ μᾶς μορφή. Αὐτή ἐπιβιώνει στό δικό μας πλανήτη χάρη σέ ἐξαιρετικά πολλές συγκυρίες.

Κυριότεροι παράγοντες εἶναι: ἡ φιλόξενη θερμοκρασία, τό ὅτι τά 2/3 τῆς συνολικῆς του ἐπιφάνειας καλύπτονται ἀπό Ὑκεανούς καί ἡ ὑπαρξη τῆς κατάλληλης ἀτμόσφαιρας. Ἡ ὑπαρξη τῆς ἀτμόσφαιρας ὀφείλεται κατά πολύ στή θέση τῆς γῆς, σέ σχέση μέ τόν ἥλιο, πού χάρη στή θερμότητά του τά μόρια τῶν ἀερίων της ἀναμειγνύονται φτιάχνοντας ἕνα ὠφέλιμο μίγμα, ἐνῶ ἡ βαρυτική ἔλξη ἀποτρέπει τή διαφυγή τῶν ἐλαφρότερων ἀερίων ὅπως εἶναι τό ἥλιο & τό ὕδρογόνο. Ἡ ὑπαρξη τοῦ ὄζοντος στή κορυφή τῆς ἀτμόσφαιρας (μεταξύ 30-60 χλμ. ἀπό τήν ἐπιφάνεια) φιλτράρει τίς ὑπεριώδεις ἀκτινοβολίες σταματώντας τίς βλαβερές γιά τούς ζωντανούς ὀργανισμούς, ἐπιτρέποντας ὅμως τίς ὠφέλιμες (μεγάλου κύματος) πού προάγουν τήν ὑγιή ἀνάπτυξη.

Στήν ἐπιφάνεια τῆς γῆς ὁ φιλτραρισμένος ἀέρας

---

Τοῦ Αἰδεσιμολ. π. Διονυσίου Νταουντάκη.  
Ἐφημερίου Κολυμβαρίου Κισάμου

---

θερμαίνεται περισσότερο στά τροπικά μέρη ἀπό τόν ἥλιο ὥστε νά κινεῖται πρὸς Βόρειες καί Νότιες κατευθύνσεις συναντώντας ψυχρότερες μάζες πολικῆς προέλευσης καί καθὼς ἡ γῆ περιστρέφεται γύρω ἀπό τόν ἥλιο μέ ἐναλλασσόμενη κατεύθυνση ἀπέναντι σ' αὐτόν, σχηματίζονται τά ποικίλα διαφορετικά κλίματα.

Οἱ δεκαεξί διαφορετικές κλιματικές ζώνες καθὼς καί ἡ μορφολογία τοῦ ἐδάφους ἐπιδρῶν στό νά ὑπάρχει ὁ θαυμαστός κόσμος τῶν ἀναρίθμητων φυτῶν καί ζώων στήν ξηρά καί στή θάλασσα. Πῶς ὅμως συνυπάρχουν τά φυτά μέ τά ζῶα;

Αὐτά εἶναι ἀλληλοεξαρτώμενα καί νά πῶς: Τά φυτά χρησιμοποιοῦν τήν ἐνέργεια τοῦ ἥλιου γιά νά δημιουργήσουν τήν τροφή τους ἀπό τό διοξειδίου τοῦ ἀνθρακα. Μέ τόν τρόπο αὐτό ἐλευθερώνεται ὀξυγόνο στήν ἀτμόσφαιρα, πού τά ζῶα ἀναπνεύουν, καί καθὼς ἐκπνέουν τό διοξειδίου τοῦ ἀνθρακα διατηρεῖται στή φύση τό ἀπαραίτητο διοξειδίου γιά τή παραμονή στή ζωὴ ὅλης της χλωρίδας. Ἐπειτα, ὅπως εἶναι γνωστό, τά φυτά ἀποτελοῦν τήν τροφή γιά τά περισσότερα εἶδη τῶν ζώων, τά ὁποῖα πάλι θρέφουν μέ τά περιπτώματά τους αὐτά. Τέλος, ὅταν τά ζῶα πεθαίνουν ἀποσυντίθενται σέ διοξειδίου τοῦ ἀνθρακα πού, ὅπως προαναφέραμε, χρησιμεύει ὡς τροφή τῶν φυτῶν.

Σέ ὅσα εἶδαμε ἐν συντομίᾳ διαπιστώσαμε ὅτι μία μικρὴ διαταραχὴ σέ ὁποιοδήποτε τμήμα αὐτοῦ τοῦ καλορυθμισμένου συστήματος μπορεῖ τελικά νά ἔχει



σοβαρές και απρόβλεπες συνέπειες σε κάποιο από τα άλλα τμήματα.

Στις μέρες μας πού η τεχνολογία έχει φτάσει στο απόγειό της, ο άνθρωπος με τις κάθε λογής ενέργειές του υποβαθμίζει το περιβάλλον στο οποίο ζει και συντηρείται. Βουνά απογυμνώνονται, δάση κόβονται ή καίγονται για να αντικατασταθούν από καλλιέργειες, τσιμεντοπόλεις, βιομηχανίες, ξενοδοχεία κ.ά. Η θάλασσα καθημερινά όργώνεται από χιλιάδες τάνκερ, έπιβατικά, φορτηγά, πολεμικά κ.ά. πλοία πού την ρυπαίνουν. Τά ποτάμια μεταφέρουν άστικά λύματα, γεωργικά φάρμακα, επικίνδυνα λιπάσματα, βιομηχανικά απόβλητα από πόλεις, χωριά και άγρους. Χιλιάδες τόννοι χημικών ρύπων, κυρίως φυτοφάρμακα-παρασιτοκτόνα, μεταφέρονται από τούς άνέμους και στή συνέχεια μέ τή βροχή στή θάλασσα. Σταδιακά οί παράκτιες ζώνες μέ τά άλλοτε άφθονα ψάρια έρημώνονται. Τά πτηνά και τά άλλα ζώα, όπως είναι οί πέρδικες και οί λαγοί στή πατρίδα μας, είναι υπό εξαφάνιση. Ο πληθυσμός τών ανθρώπων στή γή αυξάνεται, ο πολιτισμός προχωρεί και μαζί οί απαιτήσεις από τή μάνα γή συνεχώς αυξάνονται. Στήν άτμόσφαιρα συντελούνται πρωτοφανείς μεταβολές. Πρώτη φορά μετά τή δημιουργία ο άνθρωπος αισθάνεται τόν κίνδυνο τής αυτοκαταστροφής.

Η σταδιακή άνοδος τής θερμοκρασίας τις τελευταίες δεκαετίες είναι πιά γεγονός. Υπεύθυνο για τήν άνοδο τής παγκόσμιας θερμοκρασίας θεωρείται τό φαινόμενο τού Θερμοκηπίου, πού σχετίζεται μέ τις ανθρώπινες δραστηριότητες. Μέσα σε ένα αιώνα τό διοξείδιο τού άνθρακα σχεδόν δεκαπλασιάστηκε. Άλλοι παράγοντες για αυτό τό φαινόμενο είναι οί χλωροφθοράνθρακες πού εκπέμπονται άποκλειστικά από τή βαριά βιομηχανία. Άλλα είναι τό υποξείδιο και τό μονοξείδιο τού άζώτου, τά όποια εκπέμπονται από τά καυσαέρια τών βενζινοκινητήρων.

Είναι όμως και εκατοντάδες άλλοι παράγοντες πού στή συντριπική τους πλειοψηφία όφείλονται στήν μόλυνση τού περιβάλλοντος, ή άλλες ανθρώπινες δραστηριότητες. Οί επιπτώσεις στο περιβάλλον και στον άνθρωπο είναι έν πολλοίς καταστροφικές. Μερικές από αυτές είναι:

-Η όξινη ή δηλητηριώδης Βροχή. Όφείλεται στή ρύπανση από τήν έκπομπή διαφόρων αερίων στήν άτμόσφαιρα σε συνδυασμό κατακρήμνισης βροχής ή χιονιού πού μολύνουν περιοχές πολύ μακριά από τήν

έστία μόλυνσης. Στή Νορβηγία, για παράδειγμα, τά 4\5 τών λιμνών έχουν νεκρωθεί και στήν Άθήνα τά μάρμαρα τής Άκρόπολης έχουν υποστεί μεγαλύτερες ζημιές τά τελευταία 25 χρόνια άπ' ό,τι στά 2400 χρόνια ζωής τους.

-Η άνοδος τής Θερμοκρασίας. Ειδικοί επιστήμονες εκτιμούν ότι μέχρι τά μέσα τού αιώνας ή θερμοκρασία θά έχει άνέβει κατά 3,5 βαθμούς μέ αποτέλεσμα ή θάλασσα να άνέβει κατά ένα μέτρο έξ αιτίας τού λιόσιμου τών πάγων βυθίζοντας έτσι άπέραντες έκτάσεις κάτω από τή θάλασσα. Επιπλέον τά άποθέματα τού νερού θά μειωθούν στο έλάχιστο, άφου και οί άνάγκες για νερό θά αυξηθούν. Η καταστροφή τών έναπομεινάντων δασών από τήν ξηρασία ή τις πυρκαγιές θά όδηγήσει ύδροβιότοπους και γενικά τό οικοσύστημα σε επικίνδυνο σημείο άπειλώντας τή ζωή φυτών και ζώων.

-Προβλήματα στή δημόσια ύγεία. Είναι γνωστό ότι αέρια, όπως τό μονοξείδιο τού άνθρακα και άλλοι ρύποι στήν άτμόσφαιρα, προκαλούν ίλιγγους, κεφαλαλγίες, έμέτους, βρογχίτιδα, καρκίνο στον άνθρωπο. Πριν λίγες μόνο ήμέρες παρακολουθήσαμε από τούς δέκτες τής τηλεόρασης τήν μόλυνση τού Άσωπού ποταμού στήν Άπική. Η έρευνα έδειξε ότι από τό 6% πού ήταν τό ποσοστό τών θανάτων από καρκίνο τό 1989 στά Οινόφυτα, σήμερα έφτασε στο 31%.

Οί λύσεις στα παραπάνω προβλήματα υπάρχουν, είμαστε όμως διατεθειμένοι να αλλάξουμε συμπεριφορά άπέναντι στο περιβάλλον όλοι;

Όπως, να χρησιμοποιήσουμε άνανεώσιμες πηγές ενέργειας, να χρησιμοποιήσουμε περισσότερο τά δημόσια μεταφορικά μέσα, να έλαπώσουμε τή χρήση φυτοφαρμάκων, άπορρυπαντικών, να ανακυκλώσουμε αναλώσιμα ύλικά και μέταλλα, να φυτέψουμε περισσότερο πράσινο αντί για τσιμέντο, να κάνουμε οικονομία στο νερό και στήν ενέργεια.

Τό Οικουμενικό μας Πατριαρχείο θέλοντας να συμβάλει προς τήν συνειδητοποίηση τού ανθρώπου ως προς τήν διαφύλαξη τού περιβάλλοντος όρισε τήν 1η Σεπτεμβρίου ως ήμέρα περιβάλλοντος.

Τό θέμα τού περιβάλλοντος είναι σίαση ζωής και ευθύνης πού άφορά άμεσα και τις έπόμενες γενιές. Άς ευαισθητοποιηθούμε λοιπόν όλοι μας, άφορά όλους μας.





# Τό χάρισμα νά είσαι γυναίκα



ό πρωταρχικό χάρισμα μέσα στον χώρο της συμπαντικής δημιουργίας είναι νά είσαι άνθρωπος. Νά ζεις τό μυστήριο του καθολικού ανθρώπου, στή δυαδική του υπόσταση - «*ἄρσεν καί θήλυ*». Νά διαφέρεις από τά άλλα όμώνυμα δημιουργήματα, τά ζώα, μέ τή λογική καί τήν ἐλεύθερη βούληση. «Λογικό ζώο λέγεται ό άνθρωπος, γιατί ἔχει νοῦ καί μπορεί νά δεχτεῖ τήν ἐπιστήμη καί τή γνώση», γράφει ό Ἅγιος Ἀντώνιος στίς «Συμβουλές» του. Καί, φυσικά, ἡ ἔννοια του ανθρώπου δέν προσδιορίζεται από τό φύλλο του. Ἄνδρας καί γυναίκα πλάστηκαν, στολισμένοι μέ όλα τά

## Του Αἰδεσιμολ. Πρωτοπρεσβυτέρου π. Εὐαγγέλου Παχυγιαννάκη Ἀρχιεπ. Ἐπιτρόπου Ἱ.Μ. Πέτρας

χαρίσματα, πού, ἐνεργοποιούμενα καί φανερούμενα, καθιστοῦν τόν ἄνθρωπο τό πλέον θαυμαστόν δημιούργημα του κόσμου. Ἡ σοφία του Θεοῦ ἐδημιούργησε τόν ἄνθρωπο «ἄρσεν» καί «θήλυ», ὄχι γιά νά διασπάσει τήν ἀνθρώπινη μοναδικότητα του εἶδους, ἀλλά γιά νά ἀποκαλυφθεῖ τό μυστήριο τῆς ἀνθρώπινης ζωῆς ὡς συλλειτουργία καί ἀλληλοσυμπλήρωση τῶν ἐπιμέρους χαρισμάτων. Γι' αὐτό καί ἡ προοπτική αὐτῆς τῆς δυαδικῆς ὑποστάσεως του ἀνθρώπου δέν εἶναι ἡ δημιουργία δύο ξεχωριστῶν ἀντίπαλων κόσμων, ἡ αὐτόνομων ὄντολογικῶν μονάδων, ἀλλά ἡ συγκρότηση τῶν δύο σέ ἓνα, ἀσυγχύτως καί ἀδιαιρέτως ἐνωμένο ὄν πού ὀνομάζεται ἄνθρωπος. Ἡ κατάθεση τῶν χαρισμάτων ἀνδρός καί γυναικός στήν κοινή τράπεζα τῆς ἀγάπης καί τῆς ἀπό κοινού δημιουργίας εἶναι ὁ σκοπός τῆς κοινῆς πορείας τῆς ζωῆς του ἀνθρώπινου γένους. Ἐτσι μόνο γράφεται ἡ πρόοδος ἀπό τήν βαρβαρότητα καί τόν πρωτογονισμό στόν ἐξανθρωπισμό του ἀνθρώπου καί δημιουργοῦνται οἱ πολιτισμοί στήν Ἱστορία τῆς ἀνθρωπότητας.

Ὡστόσο, ἂν ἐδῶ ἐπισημαίνομε κάποιο ξεχωριστό χάρισμα πού χαριτώνει καί ἰδιαίτεροποιεῖ τήν γυναίκα, προσδιορίζοντας τήν ἰδιαίτερότητά της σχετικά μέ τόν ἄνδρα, αὐτό εἶναι τό βαθύ καί ἀνεξερεύνητο μυστήριο τῆς μητρότητας. Ἡ ψυχολογία του βάθους βεβαιώνει πῶς τό κεντρικό πνευ-

ματικό στοιχεῖο του ψυχικοῦ κόσμου τῆς γυναίκας εἶναι «*τό μητρικό πνεῦμα*». Τό «*μητρικό πνεῦμα*» στήν πλατύτερη ἔννοια τῆς προσφορᾶς καί τῆς ἀφοσιώσεως, τῆς ἀγάπης καί τῆς θυσίας.

Γιά τό θέμα αὐτό θά δανειστοῦμε μερικές σκέψεις ἀπό κείμενα γυναικῶν, πού περιλαμβάνονται στό ὁμώνυμο βιβλίο μέ τόν τίτλο του ἄρθρου μας «**ΤΟ ΧΑΡΙΣΜΑ ΝΑ ΕΙΣΑΙ ΓΥΝΑΙΚΑ**», πού μας ἔστειλε ὁ ἐκλεκτός φίλος, ἐπιμελητής τῆς ἐκδόσεως, Νίκος Τσιρώνης. Σέ ἓνα πίνακα τῆς Ἀναγεννήσεως του Holbein εἰκονίζεται μία γυναίκα, πού ἀγκαλιάζει μέ τρυφερότητα ὄχι τό δικό της παιδί, ἀλλά ἓνα ἄρρωστο ξένο παιδί. Εἶναι ἡ εἰκόνα τῆς ἔμφυτης γυναικείας μητρότητας, του λεγομένου «μητρικοῦ πνεύματος» (*esprit maternel*), πού εἶναι ἔτοιμο νά προσφερθεῖ σέ κάθε δημιούργημα τῆς μεγάλης πανανθρώπινης οἰκογένειας μέ στοργή, φροντίδα καί ἀλτρουϊστική θυσία.

Αὐτό τό «μητρικό πνεῦμα» ἀποτελεῖ τήν πηγή ὄλων τῶν ἐκφράσεων τῆς συναισθηματικῆς, νοητικῆς καί βουλητικῆς δημιουργίας καί ζωῆς τῆς γυναίκας. Αὐτό τό πνεῦμα δίδει στή γυναίκα τό χρίσμα τῆς «**Αἰώνιας γυναικας**» καί τήν προάγει σέ μία «**Καθολική μητρότητα**». Μιά μητρότητα πού ξεπερνᾷ τή φυσική, τή βιολογική περιοχὴ καί εἰσέρχεται στή σφαῖρα τῆς πνευματικῆς δημιουργίας. Ὑπό αὐτή τήν ἔννοια τό «μητρικό πνεῦμα» κατέχει μία ἐντελῶς ἰδιαίτερη θέση μέσα στόν κόσμο τῶν ἀξιῶν. Εἶναι ἀξία πνευματική καί τό κίνητρο τῆς κοινωνικῆς δράσεως τῆς γυναίκας. Ὑπάρχει ἐπομένως στενή σχέση μεταξύ αἰτίας καί αἰτιατοῦ, μεταξύ αὐτῆς τῆς μητρότητας καί τῆς κοινωνικῆς ἀποστολῆς τῆς γυναίκας.

Καί εἶναι ἀλήθεια ὅτι διεκδικεῖ πολλές φορές ἓνα τέτοιο ρόλο ἡ ἀληθινή γυναίκα, ἡ «**αἰώνια γυναίκα**». Ἐνα ρόλο, πού νά τῆς ἐπιτρέπει νά ἀπλώνει τό μητρικό της πνεῦμα σάν δύναμη ἀγάπης καί σάν φλόγα πνευματική παντοῦ. Ἀπό τήν οἰκογενειακή της ἐστία ὡς τό κρεβάτι του πόνου, τό λίκνο του ὄρφανου καί ἀπροστάτευτου, τόν χώρο του ἐπαγγέλματός της, τόν κόσμο του ἐπιστημονικοῦ ἐργαστηρίου της. Παντοῦ, ὅπου ἡ γυναίκα ἀπλώσει τό πνεῦμα της, μπορεί νά γίνει μία μυροφόρα, πού φέρνει τά ἀρώματα τῶν πνευματικῶν ἀξιῶν στή ζωή καί τόν πολιτισμό.

Ὁ πρῶτος κατά κανόνα τομέας του κοινωνικοῦ ρόλου τῆς γυναίκας εἶναι ἡ οἰκογένεια. Ἡ βιολογική καί πνευματική της μητρότητα, μέσα στό κύτταρο αὐτοῦ του κοινωνικοῦ συνόλου, συνθέτουν τό θεμελιωδέστερο κομμάτι του κοινωνικοῦ της ἔργου. Ὄταν ἡ γυναίκα ἔχει συνειδητοποιήσει καί βιώνει τή μυστηριακή καί ὑπερφυσική πραγματικότητα του γάμου, τῆς οἰκογενείας. Ὄταν σάν γυναίκα ὄχι μόνο γεννᾷ, ἀλλά ἀναγεννᾷ, ὄχι μόνο τρέφει, ἀλλά ἀνατρέφει, ὄχι μόνο μορφώνει, ἀλλά ἀναμορφώνει τά παιδιά της, τούς αὐριανούς ἀνθρώπους τῆς κοινωνίας, ἀποτελεῖ τό μεγαλύτερο, τό ἱερότερο, τό οὐσιαστικότερο κοινωνικό ἔργο. Οἱ γυναῖκες ἔχουν πολλά ἐπαγγέλματα, ἀλλά μία μόνο κλίση: τήν μητρότητα. Γιατί ἡ γυναίκα ὡς μητέρα ἀντιπροσωπεύει τόν ἀέναο θρίαμβο τῆς ζωῆς κατά του θανάτου. Εἶναι ἡ μόνη, πού ἔχει τό χάρισμα ἀπό τόν Δημιουργό Θεό νά «*φέρνει ἄνθρωπον εἰς τόν κόσμον*», γι' αὐτό καί στήν πρώτη γυναίκα δόθηκε τό ὄνομα Εὐᾶ (ἐβραϊκό ὄνομα, πού σημαίνει χορηγός ζωῆς).

# Τό τρελοβάπορο

Γράφει η κ. Εύτυχία Δεσποτάκη- Πευκιανάκη  
Φιλολόγος - Γυμνασιάρχης

**Η** ποίηση και γενικότερα η τέχνη είναι κατά μία άποψη θεραπευτική. Είναι θεραπευτική γιατί ο άνθρωπος, όνειρα, σκέψεις και συναισθήματα απραγματοποιήτα και μή, πού τον βασανίζουν, όμορφα ή άσχημα βρίσκει τον τρόπο μέσα από την ποίηση ή τη μουσική να τα εκφράσει και να ξαλαφρώσει.

Γι' αυτό και σε ώρες απογοήτευσης και στενοχωρίας μά και σε ώρες χαρῆς όλο και μέ κάποιο σίχο μπορεί να ταυτιστεί η σκέψη μας .

Έτσι ύστερα από τις πρόσφατες πύρινες περιπέτειες και άλλα γεγονότα πού ζήσαμε στον τόπο μας, μέσα από το μυαλό τῶν αὐλάκια πρόβαλε ἕνα ὄμορφο ποίημα, συμβολικό, τοῦ Ὀδυσσεά Ἐλύτη: Ἀκοῦστε το καί ἄς ταξιδέψουμε γιά λίγο μαζί του καί μέ καπετάνιο τόν κυρ-Ὀδυσσεά, ἄς βγάλομε καί τῶν συμπεράσματά μας:



**Τό τρελοβάπορο.**  
Βαπόρι στολισμένο βγαίνει στά βουνά  
Κι ἀρχίζει τίς μανούβρες «βίρα-μάινα»

Τήν ἄγκυρα φουντάρει στίς κουκουναριές  
Φορτώνει φρέσκο ἀέρα κι ἀπ' τίς δυό με-  
ριές

Εἶναι ἀπό μαύρη πέτρα κι εἶναι ἀπό ὄνειρο  
Κι ἔχει λοστρόμο ἀθῶο, ναύτη πονηρό

Ἀπό τῶν βάθη φτάνει τοῦς παλιούς καιρούς,  
Βάσανα ξεφορτώνει κι ἀναστεναγμούς

Ἔλα Χριστέ καί Κύριε, λέω κι ἀπορῶ,  
Τέτοιο τρελό βαπόρι τρελοβάπορο

Χρόνους μᾶς ταξιδεύει, δέ Βουλιάξαμε  
Χίλιους καπεταναίους τοῦς ἀλλάξαμε.

Κατακλισμούς ποτέ δέ λογαριάσαμε,  
Μπήκαμε μέσ τῶν ὅλα καί περάσαμε.

Κι ἔχομε στό κατάρτι μας βιγλάτορα  
Παντοπινό τόν ἥλιο τόν ἥλιότορα.



Μέσα από μία σειρά ὁμορφων ὄνειρεμένων εικό-  
νων πού εὐκόλα ἔρχονται στό μυαλό τοῦ καθενός  
μας τοποθετούμαστε σέ γνώριμο τοπίο: βαπόρι πού  
ταξιδεύει, βουνά καταπράσινα μέ κουκουναριές,  
ἀπέραντο γαλάζιο, δέν ἀμφιβάλλει κανείς πώς ὁ ποι-  
ητής παραδίνει στή φαντασία μας τήν Ἑλλάδα. Ἐνα  
βαπόρι, μέ τί ἄλλο θά μπορούσε νά μοιάζει ἡ Ἑλλα-  
δίτσα μας, καθώς εἶναι περιτριγυρισμένη ἀπό τό-  
σες γαλάζιες θάλασσες! Βαπόρι καί ταξιδεύει στούς  
αἰῶνες! Παράξενο τό ταξίδι του σ' ἀλήθεια τολμηρό,  
ριφοκίνδυνο, μέ πολλές μανοῦβρες, τόσες πού νά  
χαρακτηρίζεται τρελοβάπορο. Ἄλλωστε πού ἀκού-  
στηκε νά βγαίνει σά βουνά βαπόρι καί νά φουντάρει  
τήν ἄγκυρα σίς κουκουναριές!

Ἄλλά καί τό ἐμπόρευσμά του εἶναι παράξενο, δέν  
ἐνδιαφέρεται γιά κερδοφόρα πράγματα. Φορτώνει  
καθαρό ἀέρα κι ἀπό τίς δύο μεριές. Ἀπό τά πανάρ-  
χαια χρόνια τό πλήρωμά του ταξιδεύει ὄχι μόνο «κατ'  
ἐμπορίαν ἀλλά καί κατά θεωρίαν». Τά ὑλικά πού  
εἶναι κατασκευασμένο τό τρελοβάπορο, λίγο τό βο-  
ηθοῦν: ἀπό μαύρη πέτρα εἶναι καμωμένο τό σκαρί  
του, ὅπως κακοτράχαλα εἶναι τά βουνά μας καί τό  
πλήρωμα ἕνας λαός ἀπό ἀθῶους, ὀλιγαρκεῖς μά καί  
πονηρούληδες ὅπως ὁ πολυμήχανος Ὀδυσσεύς...

Βουνά, κουκουναριές, μανοῦβρες, φουνταρίσμα-  
τα, θάλασσα συνιστοῦν μία εἰκόνα ἀγωνιώδους προ-  
σπάθειας, μέσ σά ὅλα πολλές φορές, ὅμως εἰκό-  
να χαριτωμένη πού πάντα ἀφήνει περιθώρια στήν  
ἐλπίδα. Καί πῶς νά μήν κουβαλάει ἐλπίδα, τό τρελο-  
βάπορο, ὅταν ἕνας γενεσιουργός ἥλιος κάθεται στό  
κατάρτι του, ἥλιος ἠλιάτορας, πρωτομάστορας καί  
γονιμοποιός τῆς γῆς μας, πού τόσοι καί τόσοι πλού-  
σιοι σέ ἄλλα ἀγαθά πληρώνουν γιά νά τόν μοιράζο-

νται μαζί μας!

Κι ὅμως αὐτό τό χαρωπό βαπόρι πού χρόνια ταξι-  
δεύει μέσ σά ὅλα κουβαλάει καί ξεφορτώνει βάσανα  
κι ἀναστεναγμούς. Λίγες οἱ μικροχαρές.

Πολυτάραχη ἡ ζωή του: πόλεμοι, συμφορές,  
ἀλληλοσπαραγμοί, προσφυγές, συρρικνώσεις, πω-  
χεύσεις, χρέη. Καπετάνιοι καί καπετάνιοι καί προ-  
στάτες τό κυβέρνησαν. Κάθε φορά νέες ἐλπίδες ἀπό  
τούς κάθε λογιῆς καινούριους κυβερνήτες καί προ-  
στάτες.

Εὐλογία ἡ ἀπορία μέ τήν ἔκφραση τῆς πατροπα-  
ράδοτης Πίστης μας ἐκφράζεται: «Ἐλα Χριστέ καί  
Κύριε» καί πῶς τά καταφέρνομε. Κι ἂν λιγότερα ἀπό  
ἄλλους ἔχομε πετύχει τουλάχιστον δέ βουλιάξαμε  
καί δέ θά βουλιάζομε.

Καί δέ θά βουλιάζομε γιατί, ὅπως ἔλεγε ὁ Μάνος  
Χατζηδάκης: «ἡ μικρή Ἑλλάδα ζεῖ πάντα μία παρά-  
κρουση ἀνάμεσα στό ἐγώ καί τήν πραγματικότητά  
της. Γι' αὐτό πάντα θά εἰσπράττομε μία καρπαζιά ἀπό  
τούς μεγάλους γιά νά γυρίζομε στή μικρή θέση πού  
μας ἀνήκει. Αὐτό δέ σημαίνει ,ὅτι αὐτή ἡ Ἑλλάδα δέν  
περιέχει ἔνταση, δημιουργία καί ἐρωτισμό, στοιχεῖα  
ἀρκετά γιά νά προχωρεῖ καί νά δημιουργεῖ».

Τό τρελοβάπορο ταξιδεύει μέ ὄρθιο τό κατάρτι καί  
βιγλάτορα τόν Ἥλιο τόν Ἠλιάτορα. Ἦ κατὰ πῶς λέει  
ἄλλος μέγας μας ποιητής, ὁ Ν. Γκάτσος: «πάνω  
στήν πέτρα τήν ἀγιασμένη τό πανηγύρι κρατάει χρό-  
νια.

Κριτής κι Ἀφέντης εἶν' ὁ λαός καί δραγουμάνος  
του ὁ Θεός.....».



# ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΚΙΣΑΜΟΥ & ΣΕΛΙΝΟΥ

## «Ο Άγιος Ιωάννης ο Χρυσόστομος στό διαχρονικό παρόν τῆς Ἐκκλησίας»

Ἐπιστημονικό-Θεολογικό-Ποιμαντικό  
Συμπόσιο ἀφιερωμένο στά 1600 χρόνια ἀπό τήν Κοίμησή του.

(Κίσαμος, 12-14 Ὀκτωβρίου 2007)

### ΚΙΣΑΜΟΣ, ΚΑΣΤΕΛΛΙ Παρασκευή 12 Ὀκτωβρίου

- 5.30 μ.μ.** Ὑποδοχή Ἱεροῦ Λειψάνου Ἀγ. Ἰωάννου Χρυσοστόμου (Ἐκ τῆς Ἱ. Μ. Παντοκράτορος Ἀγίου Ὁρους)  
**5.30 μ.μ. - 6.00 μ.μ.** Λιτάνευσις Ἱεροῦ Λειψάνου  
**6.00 μ.μ. - 6.30 μ.μ.** Δοξολογία (Ἱερός Μητροπολιτικός Ναός, Εὐαγγ. τῆς Θεοτόκου)  
**7.00 μ.μ. - 8.30 μ.μ.** Μέγας Ἀρχιερατικός Ἑσπερινός  
**10.00 μ.μ. - 12.30 μ.μ.** Ἱερά Ἀγρυπνία (Θά ψάλλῃ χορός Ἀγιορειτῶν Πατέρων)

### Σάββατο 13 Ὀκτωβρίου (Κίσαμος, Καστέλλι)

- 7.30 π.μ. - 10.00 π.μ.** Ὁρθρος - Θεία Λειτουργία (Ἱερός Μητροπολιτικός Ναός, Εὐαγγ. τῆς Θεοτόκου)  
**12.00 π.μ. - 1.00 μ.μ.** Ἱερά Παράκλησις  
**4.30 μ.μ.** Ἀναχώρησις Ἱεροῦ Λειψάνου διά τήν Ἱερά Πατριαρχική Μονή Ὁδηγητρίας Γωνιάς, Κολυμπάρι.

### ΙΕΡΑ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΗ ΚΑΙ ΣΤΑΥΡΟΠΗΓΙΑΚΗ ΜΟΝΗ ΟΔΗΓΗΤΡΙΑΣ ΓΩΝΙΑΣ, ΚΟΛΥΜΠΑΡΙ

- 5.00 μ.μ.** Ὑποδοχή Ἱεροῦ Λειψάνου εἰς τήν Ἱερά Μονή Ὁδηγητρίας Γωνιάς, Κολυμπάρι  
**5.00 μ.μ. - 6.00 μ.μ.** Ἀρχιερατικός Ἑσπερινός

### ΟΡΘΟΔΟΞΟΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΚΡΗΤΗΣ

- 6.30 μ.μ. - 7.00 μ.μ.** Ὑποδοχή - Χαιρετισμοί - Μηνύματα  
**7.00 μ.μ.** Κήρυξις ἐνάρξεως τῶν ἐργασιῶν ὑπό τοῦ Σεβασμιωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Κρήτης κ. κ. Εἰρηναίου

### Α΄ Συνεδρία (Ο.Α.Κ.)

- Πρόεδρος:** Ὁ Σεβασμιώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Κρήτης κ. κ. Εἰρηνάιος  
**7.00 μ.μ. - 7.20 μ.μ.** Πρωτοπρ. π. Γεώργιος Μεταλληνός, Ὁμοτ. Καθηγητής Ε.Κ.Π.Α.  
«Ἡ κοινωνική διάσταση τῆς Χρυσοστόμειας διδασκαλίας»  
**7.20 μ.μ. - 7.40 μ.μ.** κ. Ἀνέστης Κεσελόπουλος, Καθηγητής Α.Π.Θ.  
«Ἱεραποστολικός προσανατολισμός καί Ποιμαντική φροντίδα στόν Ἱερό Χρυσόστομο»  
**7.40 μ.μ. - 8.30 μ.μ.** Συζήτησις

### Κυριακή 14 Ὀκτωβρίου

- 7.00 π.μ. - 10.30 π.μ.** Ὁρθρος - Ἀρχιερατική Θεία Λειτουργία (Ἱ. Μ. Γωνιάς) (Θά ψάλλῃ χορός Ἀγιορειτῶν Πατέρων)  
**10.30 π.μ.** Πρωϊνό Ο.Α.Κ.

### Β΄ Συνεδρία (Ο.Α.Κ.)

- Πρόεδρος:** Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Κισάμου καί Σελίνου κ. Ἀμφιλόχιος  
**11.00 - 11.20 π.μ.** κ. Γεώργιος Φίλιας, Καθηγητής Ε.Κ.Π.Α.  
«Ὁ Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος ὡς συγγραφέας τῆς ὁμώνυμης Λειτουργίας καί ἄλλων λειτουργικῶν

εὐχῶν»

- 11.20 π.μ. - 11.40 π.μ.** κ. Ἄννα Κόλτσιου, Ἐπικ. Καθηγήτρια Α.Π.Θ.  
«Οἱ νέοι καί ἡ θέση τους στήν Ἐκκλησία κατά τόν Ἱερό Χρυσόστομο»  
**11.40 π.μ. - 12.00 π.μ.** κ. Ἀπόστολος Μπουρνέλης, Καθηγητής Α.Ε.Α.Κ.  
«Γάμος καί Μοναχισμός στόν Ἱερό Χρυσόστομο»  
**12.00 μ. - 1.00 μ.μ.** Συζήτησις

### ΙΕΡΑ ΜΟΝΗ ΓΩΝΙΑΣ

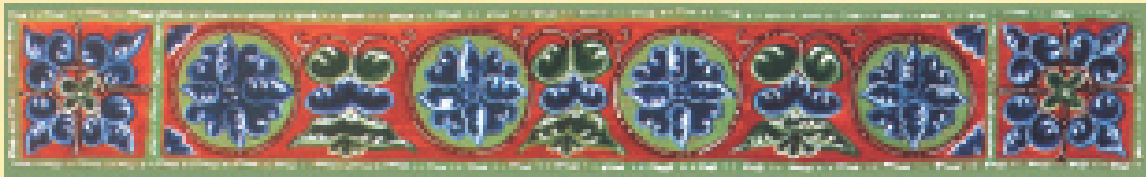
- 5.00 μ.μ. - 6.00 μ.μ.** Ἑσπερινός

### Γ΄ Συνεδρία (Ο.Α.Κ.)

- Πρόεδροι:** Ὁ Πρωτοπρ. π. Γεώργιος Μεταλληνός καί ὁ κ. Ἀνέστης Κεσελόπουλος  
**6.00 μ.μ. - 6.20 μ.μ.** π. Μωϋσῆς, Ἀγιορείτης,  
«Ἡ Ὁρθόδοξη ἀγωγή στήν οἰκογένεια κατά τόν Ἱερό Χρυσόστομο»  
**6.20 μ.μ. - 6.40 μ.μ.** κ. Ἰωάννης Κουρεμπелές, Λέκτορας Α.Π.Θ.  
«Ὁ φθόνος καί ἡ ἀντιμετώπισή του κατά τόν Ἱερό Χρυσόστομο»  
**6.40 μ.μ. - 7.00 μ.μ.** κ. Χρυσόστομος Σταμούλης, Ἀναπλ. Καθηγητής Α.Π.Θ.  
«Ἰωάννης Χρυσόστομος: Τό μυστήριον τῆς φιλανθρωπίας καί ἡ ἔκρηξη τῆς ἀγάπης»  
**7.00 μ.μ. - 7.45 μ.μ.** Συζήτησις  
**7.45 μ.μ. - 8.00 μ.μ.** Λῆξις - Συμπεράσματα

Συντονισμός - Παρουσίασις: κ. Ἀνέστης Κεσελόπουλος, Καθηγητής Α.Π.Θ.



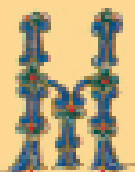


## **Ἐπιστημονικό-Θεολογικό-Ποιμαντικό Συμπόσιο στήν Μητρόπολή μας ἀφιερωμένο στά 1600 χρόνια ἀπό τήν Κοίμηση τοῦ Ἁγ. Ἰωάννου Χρυσοστόμου**

Κατόπιν ἀποφάσεως τῆς Ἁγίας τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας, τοῦ Οἰκουμενικοῦ μας Πατριαρχείου, τό ἔτος 2007 εἶναι ἀφιερωμένο στόν Ἅγιο Ἰωάννη τόν Χρυσόστομο, ἐπί τῆ ἐπετείῳ 1600 χρόνων ἀπό τήν Κοίμησή του. Ἡ Μητρόπολις μας ἀνταποκρινόμενη στό κέλευσμα τῆς Μητρούς Ἐκκλησίας διοργάνωσε ἀπό 12ης ἕως καί 14ης Ὀκτωβρίου ἐκδηλώσεις τιμῆς καί μνήμης πρός τόν Χρυσορρήμονα Χρυσόστομο. Τήν 12η Ὀκτωβρίου εἶχε τήν μεγάλη εὐλογία νά ὑποδεχθεῖ τεμμαχίῳ Ἱεροῦ Λειψάνου (ἐκ τῆς κνήμης) τοῦ Ἁγίου πού φυλάσσεται εἰς τήν Ἱ. Μονή Παντοκράτορος Ἁγίου Ὄρους, τό ὁποῖο παρέμεινε ἕως καί τήν 15η τοῦ μηνός. Ἱερές Ἀγρυπνίες, Παρακλήσεις καί Θεῖες Λειτουργίες ἐτελοῦντο κατά τίς ἡμέρες τῆς παραμονῆς τοῦ Ἱεροῦ Λειψάνου. Παράλληλα τήν 13η καί 14η Ὀκτ. ἡ Μητρόπολις μας διοργάνωσε Θεολογικό-Ποιμαντικό καί Ἐπιστημονικό Συμπόσιο στήν Ο.Α.Κ. κατά τήν διάρκεια τοῦ ὁποῖου Ἁγιορεῖτες Μοναχοί, Πανεπιστημιακοί διδάσκαλοι καί διάκονοι τῆς Θεολογίας ἀνέπτυξαν θέματα ἐπίκαιρα καί καθημερινά μέ ἐπίκεντρο τό πρόσωπο καί τήν διδασκαλία τοῦ Θεοφόρου Πατρός. Ἡ συμμετοχή καί ἀνταπόκριση τοῦ κόσμου στό κάλεσμα αὐτό τῆς Μητροπόλεώς μας καθ' ὅλη τήν διάρκεια τοῦ τριημέρου ὑπῆρξε ἐντυπωσιακή καί συγκινητική. «Δόξα τῷ Θεῷ πάντων ἕνεκεν».



# ΑΠΟ ΤΟ ΠΑΝΗΓΥΡΙ ΤΟΥ ΑΓ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΣΤΗΝ ΑΓΙΑ ΕΙΡΗΝΗ ΣΕΛΙΝΟΥ



έ το γλυκοχάραμα τῆς 26-10-07, μιά συγγενική παρέα ξεκινήσαμε ἀπό τίς πανέμορφες Στροβλές, γιά νά φθάσωμε στό γραφικό ἐκκλησάκι τοῦ συνοικισμοῦ Δημητρουλιανῶν τῆς Ἁγ. Εἰρήνης.

Σκοπός μας νά συμμετάσχομε σέ μιά κατανυκτική ἀκολουθία, ἀφιερωμένη στό μεγάλο μάρτυρα τῆς πίστεως μας Ἅγιο Δημήτριο.

Φανταστικό τό πολύχρωμο καί πολύμορφο μωσαϊκό τῶν τοπίων πού ἐπί ἀρκετή ὥρα διασχίσαμε, τό ἤρεμο γιορτινό αὐτό πρωϊνό. Καί νά μας στούς πρόποδες ἱστορικῶν πανύψηλων βουνοκορφῶν, στό βάθος μιᾶς καταπράσινης θεαματικῆς κοιλάδας. Ἐκεῖ πού ἐπί αἰῶνες φωλιάζουν οἱ κάτοικοι τοῦ ζακουστοῦ χωριοῦ τῆς Ἁγ. Εἰρήνης, ἡ ὁποία ἀνέκαθεν τρέφει ἥρωες τῶν ἐθνικῶν ἀγώνων ἀλλά καί ἄξιους ριζίτες μέ πλούσια παράδοση στίς χαροκοπιές καί στήν χαρακτηριστική φιλοξενία.

Ἀνάμεσα στίς ρίζες τοῦ φαντασμαγορικοῦ Ἀποπηγαδιοῦ, τῶν πολυτραγουδισμένων Λευκῶν Ὁρέων, πλάϊ ἀπό τό φανταστικό Ἁγιοερηνιώτικο φαράγγι, μιά ἀνάσα ἀπό τό ἱστορικό μετερίζι τοῦ Ὁμαλοῦ καί τό πασίγνωστο καί πρωτόγνωρο φαράγγι τῆς Σαμαριάς.

Ἐδῶ παρακολογήσαμε τήν θεία ἱεροτελεστία τῆς λειτουργίας καί τῆς εὐλογίας τῶν ἄρτων, πού τελέσθηκαν μέ κατανυκτικό τρόπο ἀπό τόν ἄξιο λειτουργό τῆς Ὁρθοδοξίας καί ἐμψυχωτή τῆς προσπάθειας τῶν σύγχρονων ἀκριτῶν τῆς ζωῆς καί τοῦ τόπου αὐτοῦ γιά τήν διαφύλαξη τῶν Ἱερῶν καί τῶν ὁσίων μας, Αἶδес. Εὐτύχη Ἀνδρουλάκη.

Πολλοί ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι πρόστρεξαν νά ἐνώσουν τίς ἰκεσίες τους πρὸς τόν ἐορτάζοντα Μυροβλύτη Ἅγιο Δημήτριο. Ἀρκετοί οἱ ἄρτοι πού προσφέρθηκαν μέ τό ἀντίδωρο. Πλούσιο τό πανηγύρι πού ἐπί πολλά ἔτη μοιράζει ὁ Ἁγιοερηνιώτης Ἡλίας Γλαμπεδάκης.

Ὅμως καί ἡ περιποίηση στή συνέχεια σέ ὅλα τά σπίτια τῶν Δημητρουλιανῶν, πρωτόγνωρη.

Μυρωδάτα τά πλούσια φαγητά πού πρόσφεραν, παρασκευασμένα ἀπό ντόπια σφακτά καί

Τοῦ κ. Θεοδώρου Ἡλιάκη  
Ἐπιτίμου Νομικοῦ Συμβούλου τοῦ Κράτους

ἄλλα ἀγνά προϊόντα.

Γλυκόπιση ἡ μουνριδιά πού περίσσεια παράγει τό χωριό καί ἐπιλεγμένο τό κρασί. Μεθυστική ἀπό καλωσύνη καί ἀγάπη ἡ ἀνθρώπινη συμπεριφορά τοῦ ἔμψυχου δυναμικοῦ.

Ἐμεῖς ὅλα αὐτά τά ζήσαμε μέ τόν πλέον ἔντονο τρόπο στό ἀδελφικό μας σπιτικό τοῦ Γρηγόρη καί τῆς Ἐλένης Φωτοδημητράκη ἀλλά καί σέ ὅσα ἀκόμη σπίτια προφθάσαμε νά ἐπισκεφθοῦμε. Αἰσθανθήκαμε τόση θαλπωρή ἀνθρώπινης καλοσύνης καί οὐσιαστικῆς ἀγάπης, πού δέν ἐξαντιλοῦσε τή διαθεσή μας νά παραμείνομε πλάϊ, ἀνάμεσα στήν ἀξιοπρέπεια καί στίς πατροπαράδοτες ἀξίες μας.

Ὁ ζωογόνος ὅμως λαμπρός ἥλιος τῆς ξεχωριστῆς αὐτῆς ἱερῆς ἡμέρας, σιγά-σιγά προχωροῦσε μέ τό φωτεινό ἄρμα του, πρὸς τό ἡλιοβασιλεμα, γιά νά παραδώσει τή σκυτάλη του στήν ἤρεμη νύκτα. Γι' αὐτό μετά ἀπό θερμούς χαιρετισμούς, ἀκολουθήσαμε, μέ συντροφιά τή χαρά καί τήν ὁμορφὴ φύση, τό δρόμο τῆς ἐπιστροφῆς πρὸς τίς ἐστίες μας. Ἐνισχυμένοι μέ δύναμη, πίστη καί ἱκανοποίηση. Φορτωμένοι ἀπό τή χάρη τοῦ Ἁγίου μέ εὐφορία καί μέ τίς ἐντονότερες συγκινητικές ἀναμνήσεις μας.





# Κλωνοποίηση:

‘Όταν οί άνθρωποι θέλησαν νά μοιάσουν  
στό Θεό

Τοῦ κ. Ἰωάννου Στεφανογιάννη,  
Συγγραφέως-Μοριακοῦ Ἐρευνητοῦ



**Κ**λωνοποίηση ὀνομάζεται ἡ διαδικασία δημιουργίας ἑνός ἢ περισσότερων πανομοιότυπων ἀντιγράφων ἀπό ἓνα συγκεκριμένο πρότυπο, πού μπορεῖ νά εἶναι γονίδιο, κύτταρο ἢ ἀκόμη καί ἓνας ὀλόκληρος ὄργανισμός. Ἡ κλωνοποίηση διακρίνεται στή θεραπευτική, πού ἔχει ὡς στόχο τήν παραγωγή χρησίμων πρωτεϊνῶν, ἰσῶν ἢ καί ὀλόκληρων ὀργάνων, τά ὁποῖα θά μποροῦν στό μέλλον νά μεταμοσχευθοῦν σέ ἀνθρώπους πού πάσχουν ἀπό ἀνιάτες ἢ θανατηφόρες ἀσθένειες καί τήν ἀναπαραγωγική, πού ἐπιχειρεῖ νά δημιουργήσει καί νά δώσει ζωή σέ ἀκριβή ἀντίγραφα ἑνός ὄργανισμοῦ.



## Τί ἐπιδιώκεται στή θεραπευτική κλωνοποίηση;

Στή θεραπευτική κλωνοποίηση, μικρές ὁμάδες κυττάρων κατευθύνονται γενετικά σέ ἐργαστηριακές συνθήκες, ὥστε νά ἀναπτύξουν ὁποιοδήποτε τύπου ἰστό, ὅπως εἶναι γιά παράδειγμα ὁ καρδιακός ἢ ὁ ἡπατικός. Ἐπίσης, ἐπιχειρεῖται ἡ παρασκευή χρησίμων πρωτεϊνῶν, ὅπως εἶναι ἡ ἰνσουλίνη ἀπό κύτταρα παγκρέατος πού ἀναπτύσσονται στό ἐργαστήριο. Ἦδη ἔχουν δημιουργηθεῖ ἀπό ἐμβρυικά κύτταρα νευρικός, καρδιακός καί αἰμοποιητικός ἰστός, μέ ἀποτέλεσμα νά ἀνοίγονται νέοι ὀρίζοντες στή θεραπεία σοβαρῶν καί ἀνιάτων ἀσθενειῶν. Γιά παράδειγμα, ἡ δημιουργία νευρικοῦ ἰστοῦ θά μπορούσε πιθανότατα στό μέλλον νά δώσει τό φῶς σέ τυφλοῦς ἢ νά στηρίξει στά πόδια τοῦς ἀνθρώπους πού βρίσκονται καθηλωμένοι σέ ἀναπηρική καρέκλα.

## Ἔχει γίνει μέ ἐπιτυχία σήμερα ἀνθρώπινη κλωνοποίηση;

Τά πειράματα γιά τή δημιουργία τῆς Ντόλλυ, τοῦ πρώτου κλωνοποιημένου προβάτου πού γεννήθηκε τό 1996, εἶχαν ἐξαιρετικά μικρό ποσοστό ἐπιτυχίας, πού κυμάνθηκε γύρω στό 0,35%. Ἄρκετά συχνά,



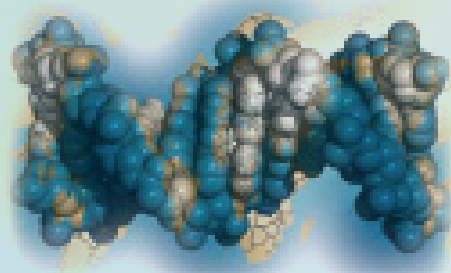
έρευνητικές ομάδες από διάφορα μέρη του κόσμου ανακοινώνουν ότι με τις τεχνικές της αναπαραγωγικής κλωνοποίησης έχουν επιτύχει τη δημιουργία ανθρώπινων αντιγράφων, χωρίς όμως αυτό να έχει αποδειχτεί και επαληθευτεί από ανεξάρτητες ιατρικές πηγές. Πρέπει να σημειωθεί, πάντως, ότι παρά το γεγονός ότι πολλοί επιστήμονες υποστηρίζουν ότι η κλωνοποίηση του ανθρώπου είναι θέμα χρόνου, τα αποτελέσματα των πειραμάτων είναι, μέχρι σήμερα, απογοητευτικά.

### **Ποιά είναι τα προβλήματα που προκύπτουν;**

Σε γενικές γραμμές, η αποτελεσματικότητα της μεθόδου σε διάφορα ζώα δεν υπερβαίνει το 2-3%. Άκόμα κι όταν επιτευχθεί η γέννηση ελάχιστων κλώνων, οι περισσότεροι από αυτούς πεθαίνουν μέσα στο πρώτο 24ωρο, κυρίως λόγω αναπνευστικών προβλημάτων και ανωμαλιών του καρδιαγγειακού συστήματος. Επίσης, τα ζωικά έμβρυα από κλωνοποίηση παρουσιάζουν σοβαρά προβλήματα στον πλακούντα, στον εγκέφαλο και τους νεφρούς, εμφανίζουν σημαντικές δυσλειτουργίες στο ανοσοποιητικό σύστημα, έχουν σοβαρά προβλήματα στην καρδιά, το ήπαρ και στους πνεύμονες και φαίνεται να εμφανίζουν διαταραχές συμπεριφοράς και υψηλό ποσοστό αναίτιων θανάτων. Τα αποτελέσματα δείχνουν ότι κάποια άγνωστη δύναμη φαίνεται να εκφυλίζει το γενετικό υλικό και να εμποδίζει την κλωνοποίηση του ανθρώπου, εμποδίζοντας την παρακμή του είδους του, ίσως ακόμη και το παράλογο όνειρό του να φτάσει το Θεό.

### **Τά στοιχεία της διαφωνίας**

Οι υποστηρικτές της θεραπευτικής κλωνοποίησης θεωρούν ότι δεν υπάρχει η έννοια της ανθρώπινης ύπαρξης 3-5 μέρες μετά τη «γονιμοποίηση», κατά τις οποίες λαμβάνονται τα έμβρυα κύτταρα. Την άποψη αυτή ενισχύουν τα βιβλία Έμβρυολογίας, που αναφέρουν ότι τα έντελως πρώιμα στοιχεία ανθρώπινης



ύπαρξης αρχίζουν να αναγνωρίζονται μετά την 30η μέρα της κύησης, κατά την οποία έχουν ήδη σχηματιστεί δεκάδες εκατομμύρια κύτταρα. Οι αντίθετες απόψεις υποστηρίζουν ότι με τη μεθοδολογία που ακολουθείται, καταστρέφεται ή πιθανότητα ενός εμβρύου να γίνει στο μέλλον ολόκληρος άνθρωπος, ενώ το μόνο που επιτυγχάνεται είναι η ικανοποίηση της αυταρέσκειας και της αλαζονείας ορισμένων ανθρώπων.

### **Τά αισιόδοξα σενάρια**

Μερικές από τις αισιόδοξες σκέψεις για το μέλλον της κλωνοποίησης είναι:

- Ποιός νεφροπαθής δεν θα ήθελε να αποφύγει το μαρτύριο της νεφρικής κάθαρσης δίνοντας λίγα κύτταρα, από τα οποία θα παρασκευαστεί στο εργαστήριο ένας ολόκληρος νεφρός για μεταμόσχευση και μάλιστα με απόλυτη συμβατότητα;

- Ποιά μάνα παιδιού με ήπατική ανεπάρκεια, δεν θα επιθυμούσε να φτιαχτεί στο εργαστήριο από τα κύτταρα του ένα καινούριο ήπαρ, που θα του έσωζε τη ζωή;

- Ποιός ηλικιωμένος δεν θα ήθελε μία νέα και υγιή καρδιά που θα τον βοηθούσε να ζήσει για πολλά χρόνια ακόμη;

- Ποιός παραπληγικός δεν θα ήθελε να περπατήσει ξανά και να μπορέσει να χαρεί τη ζωή;

### **Τά τρομακτικά σενάρια**

Τά σενάρια που αναπτύσσουν οι πολέμιοι της κλωνοποίησης είναι τρομακτικά:

- Θα μπορεί στο μέλλον μία οικογένεια να κρατάει στο ψυγείο «αντίγραφα» των παιδιών της (στή μορφή των βλαστοκυττάρων) και να τα φέρει στη ζωή σε περίπτωση θανάτου;

- Όποιος είναι πλούσιος και ματαιόδοξος θα μπορεί να κάνει ανεξέλεγκτα αντίγραφα του εαυτού του;

- Ποιές θα είναι οι συνέπειες της παραγωγής «αντιτύπων», από γενετικό υλικό (DNA) όσων, ιστορικών μορφών, όπως για παράδειγμα ο Χίτλερ;

- Οι άνδρες θα γίνουν περιποί για την γέννηση παιδιών, αφού οι γυναίκες θα μπορούν να φτιάχνουν απογόνους από δικά τους κύτταρα;

- Θα μπορούν τά άτεκνα ζευγάρια στο μέλλον να επισκέπτονται και να αγοράζουν έμβρυα κατά παραγγελία από «φιτρίνες», όπου θα αναγράφονται όλα τα βιολογικά τους χαρακτηριστικά;



## Ἡ ὥρα τῆς περισυλλογῆς

Μπορεῖ νά ἀναρωτηθεῖ κάποιος: πόσο ἠθική καί ἐπικίνδυνη εἶναι ἡ ἀνθρώπινη κλωνοποίηση; Ἐχει ὁ ἄνθρωπος τό δικαίωμα νά παίξει τό ρόλο τοῦ Δημιουργοῦ καί νά διορθώνει τίς «ἀτέλειες» τῆς φύσης μέ ὁποιοδήποτε κόστος; Ἐχει, ἀντίθετα, ἡ στενή ἠθική τό δικαίωμα νά ἐμποδίσαι τή θεραπευτική κλωνοποίηση; Ἐχουν οἱ νομοθέτες καί οἱ φιλόσοφοι τό δικαίωμα νά ἀφήσουν τήν τεράστια εὐκαιρία ποῦ μᾶς δίνει ἡ θεραπευτική κλωνοποίηση γιά τή θεραπεία σοβαρῶν ἀσθενειῶν νά πάει χαμένη;

## Ἡ Ἐθνική Ἐπιτροπή Βιοηθικῆς

Ἡ Ἐθνική Ἐπιτροπή Βιοηθικῆς, μέ δύο εἰσηγήσεις της, ἀναφέρθηκε στή χρήση τῶν βλαστοκυττάρων στή βιοϊατρική ἔρευνα καί τήν κλινική ἰατρική, θεωρώντας ὅτι ἡ θεραπευτική κλωνοποίηση εἶναι ἠθικά ἀποδεκτή, ἐφόσον δέν ὑπάρχει ἐναλλακτική θεραπευτική λύση. Ἐπίσης, ἡ ἐπιτροπή ἔκρινε ὀρθή τή ρητή νομοθετική ἀπαγόρευση τῆς ἀναπαραγωγικῆς κλωνοποίησης στόν ἄνθρωπο, ἀναφερόμενη σέ ἀνάλογες διατάξεις τοῦ διεθνοῦς δικαίου.

## Ἡ θέση τῆς ἐκκλησίας

Ὁ ἀρχιεπίσκοπος Χριστόδουλος, σέ ὁμιλία του τό 2000 στό Πανελλήνιο Συνέδριο Χειρουργικῆς, εἶχε πει: «*Εἶναι ἀνάγκη νά τεθοῦν κανόνες ἠθικῆς δεοντολογίας στή διαχείριση τῶν ἐρευνῶν, ἰδίως τῶν πειραμάτων στόν ἄνθρωπο καί τῶν ἀνακαλύψεων τῆς Γενετικῆς. Οἱ κανόνες αὐτοί θά πρέπει νά καταφάσκουν ἀπόλυτα τήν ἐσωτερική ἀξία τοῦ ἀνθρώπου ὡς εἰκόνοιο τοῦ Θεοῦ καί ὡς ἀνεκτίμητου καί μοναδικοῦ ὄντος ἐπί τῆς γῆς. Ἡ ἔρευνα ὀφείλει νά λαμβάνει ὑπ' ὄψη της τίς ἠθικές καί πνευματικές ἀρχές τῆς ζωῆς, ὅπως αὐτές βιώθηκαν καί βιώνονται σήμερα στόν εὐρωπαϊκό καί στόν εὐρύτερο δυτικό χῶρο καί ἰδίως τόν σεβασμό στό ἀνθρώπινο πρόσωπο καί στήν ἀξιοπρέπιά του*». Ἐπίσης, διαπρεπεῖς θεολόγοι σέ ὁμιλίες τους ἔχουν τονίσει ὅτι ἡ ἔννοια τοῦ Θεοῦ δέν ἀναιρεῖται μέ τήν κλωνοποίηση, ἀφοῦ Ἐκεῖνος ἔφτιαξε τόν κόσμο

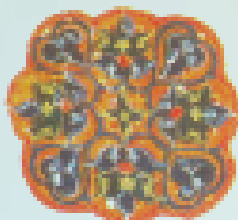
καί τόν ἄνθρωπο ἐκ τοῦ μηδενός, ἐνῶ μέ τίς γενετικές τεχνικές δημιουργεῖται ζωή ἀπό ἤδη ὑπάρχουσα ἀνθρώπινη ὕλη.

## Ἡ ἀνθρώπινη ματαιοδοξία

Ἀναμφισβήτητα, τά ἐργαστηριακά πειράματα δέν ἔχουν δώσει ἀκόμη τά ἀναμενόμενα ἀποτελέσματα στήν τεχνική τῆς κλωνοποίησης, ἡ ὁποία μπορεῖ νά χρησιμοποιηθεῖ εἴτε γιά θεραπευτικούς, εἴτε γιά ἀναπαραγωγικούς σκοπούς. Σέ κάθε περίπτωση, ὅμως, ὅλοι συμφωνοῦν ὅτι εἶναι ἀπαραίτητο νά γίνεαι σαφῆς καί ἀπόλυτος διαχωρισμός μεταξύ τῶν τεχνικῶν κλωνοποίησης ποῦ ἐφαρμόζονται γιά τήν παρασκευή χηρσιμων οὔσιων ἢ ὀργάνων γιά τόν ἄνθρωπο καί ἐκείνων ποῦ χρησιμοποιοῦνται γιά νά ἱκανοποιήσουν τήν ἀνθρώπινη ἀλαζονεία, ματαιοδοξία καί αὐταρέσκεια.

## ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Συμπερασματικά μποροῦμε νά ποῦμε ὅτι θά ἦταν παράλογο οἱ βεβιασμένες καί ἐπιπόλαιες προσπάθειες λίγων ἀνεύθυνων ἀτόμων γιά δῆθεν δημιουργία ἀντιγράφων τους, νά προκαλέσουν τέτοια σοβαρά προβλήματα, ὥστε νά ἀποτελέσουν ἀνασταλτικό παράγοντα γιά τήν ἀνάπτυξη τῆς θεραπευτικῆς κλωνοποίησης. Ἡ κλωνοποίηση, στή θεραπευτική της μόνου μορφή, μπορεῖ νά προσφέρει πολλά στόν ἄνθρωπο, μόνο ἐφ' ὅσον τεθοῦν σαφεῖς καί αὐστηροί κανόνες γιά τήν ὀρθή ἐφαρμογή της. Ἀναμφίβολα, πάντως, εἶναι ἄδικο καί σκληρό νά κλείνουν οἱ πόρτες τῆς ἐλπίδας, εἴτε αὐτή λέγεται κλωνοποίηση, εἴτε μεταμόσχευση, εἴτε γονιδιακή θεραπεία, σέ συνανθρώπους μας ποῦ εἶναι καταδικασμένοι νά ζοῦν μία ζωή χωρίς παρόν καί, τό χειρότερο ἀπ' ὅλα, χωρίς μέλλον.



# ΤΟΠΟΛΙΑΝΕΣ

## ΙΣΤΟΡΙΕΣ



Τοῦ κ. Ἀθανασίου Δεικτάκη.  
Συγγραφέως

**Τ**ὸ 961 πού ἀπελευθέρωσε τὴν Κρήτη ὁ Νικηφόρος Φωκᾶς, ἔφερε μιά οἰκογένεια Σεϊμένηδων. Ἐγκαταστάθηκαν στὴν Ἀνώπολη Σφακιῶν. Πήγαιναν καλά καὶ πολλαπλασιάστηκαν. Εἶχαν μεγάλη καὶ ἐπιμελημένη κτηνοτροφία. Μὲ τὴν ἰσχυρὴ οἰκονομικὴ τους δυνατὸτητα χρηματοδότησαν κάποια ἐπανάσταση κατὰ τῶν Τούρκων κατακτητῶν. Ἡ ἐξέγερση ὅμως ἀπέτυχε καὶ οἱ Μωαμεθανοὶ χάλασαν ἐκ θεμελίων τὰ σπίτια τους. Σκότωσαν καὶ τοὺς μάχιμους. Τὰ ἐναπομείναντα παιδιὰ σκόρπισαν σ' ὅλη τὴν Κρήτη. Δυὸ μικρὰ ἀδελφία κατέληξαν σ' ἕνα χάνι στὰ Χανιά. Ἐκεῖ δούλευαν γιὰ ἕνα κομμάτι ψωμί. Ἀνάγκη αὐτοσυντήρησης. Κάποια μέρα βρέθηκε στὸ Χάνι, ἕνας Καστελλιανός. Ὁ χανιτζῆς τὸν παρακάλεσε, ὅταν ἔφευγε νὰ πάρει τὰ παιδιὰ μαζί του καὶ φτάνοντας στὰ Καλουδιανά νὰ τοὺς ὑποδείξει νὰ πάρουνε τὸ δρόμο γιὰ τὰ Τοπόλια. Τὸ χωριὸ εἶχε πολλοὺς νοικοκύρηδες καὶ κάποιος θὰ τὰ παίρνε σὴν δούλεψη του. Ἔτσι κι ἔγινε. Ἦρθανε στὰ Τοπόλια καὶ μῆκανε φαιμεγιούδικα. Τὸ ἔνα στὸν Κατσοματάδο καὶ τὸ ἄλλο στὸ Νησί. Μεγάλωναν μὲ τὰ χρόνια. Μὰ ἕνας Τοπολιανὸς Τούρκος, ὁσάκις ἤθελε κρέας πήγαινε στὸ νησί κι ἔκλεβε ἢ ἔπαιρνε βιαίως ἕνα κατσικάκι. Μὰ τὸ παιδί μιά μέρα τὸν πετυχαίνει καὶ τὸν κάνει «τ' ἀλατιοῦ». Μὰ δὲν πέθανε. Γλύτωσε καὶ κατήγγειλε στὶς Τουρκικὲς ἀρχὲς τὴν κακοποίησή του, μὲ ἀποτέλεσμα νὰ συλληφθεῖ καὶ νὰ καταδικασεῖ σὲ εἴκοσι χρόνια φυλάκιση. Τὸν μετέφεραν στὸ Ἡράκλειο γιὰ νὰ ἐκτίσει τὴν ποινὴ του. Ἄξιος καὶ ἔξυπνος ὄμως, δραπέτευσε ἀπὸ τὸ μπουντρούμι. Ἄγνωστο πὼς καὶ πότε. Πῆγε κρυφὰ στὸ λιμάνι, ἤθελε νὰ χαθεῖ. Ἐπρεπε νὰ μὴ τὸν βροῦνε οἱ βάρβαροι. Καὶ νὰ, ἕνα πλοῖο φεύγει γιὰ τὴ Λιβύη. Τρύπωσε μέσα καὶ σὲ λίγες μέρες ἔφτασε σ' αὐτὴν τὴν Ἀφρικανικὴ χώρα. Δέ μάθαμε πόσα χρόνια ἔμεινε στὰ ξένα, μὰ κά-

ποτε τὰ κατάφερε, ἄγνωστος πιά, ἔφυγε κι ἦρθε στὸν ἀδελφό του στὰ Τοπόλια Κισάμου. Εἶχανε περάσει κάποια χρόνια καὶ πολλὰ ἀσφαλῶς. Οἱ Τούρκοι πίστεψαν στὶς διηγήσεις του. Ὁ Σεϊμένης μιλοῦσε συνέχεια γιὰ τὴ φυλακίη, γιὰ τὸ μπουντρούμι. Ἔγινε πιστευτὸς καὶ «μουντρούμι – μπουντρούμι» ἔγινε καὶ κείνος Μπουντούρης μὲ μιά παράφραση. Πίστεψαν οἱ Τούρκοι πὼς εἶχε ἐκτίσει τὴν ποινὴ του. Δὲν ἦταν δυνατόν νὰ ὑπολογίσουν τὰ εἴκοσι χρόνια τῆς τιμωρίας του ἀκριβῶς. Τελικὰ τὰ παιδιὰ τοῦ Μπουντούρη καὶ τὰ ἐγγόνια του, ἔγιναν Μπουντουράκια. Καὶ νὰ στὴν Κατοχὴ ὁ Ἀντώνης Μπουντουράκης, σάν πρόεδρος τῆς Κοινότητος Τοπολιῶν ἔγραψε τοὺς Μπουντουράκηδες, Βουντουράκηδες. Κοκόλης ἦταν τὸ ὄνομα αὐτοῦ τοῦ νέου μὲ τίς πολλές ταλαιπωρίες. Ὁ ἄλλος εἶχε τὸ ὄνομα Ἡλίας. Τοῦτος ὁ τελευταῖος, παντρεύτηκε μιά ὄρφανὴ κοπέλα, ἡ μόνη ἀπὸ τὴν οἰκογένεια πού γλύτωσε ἀπὸ τὴν πανώλη. Ἐκανε πολλὰ παιδιὰ. Λιὸ τὸν φώναζαν στὸ χωριό, καὶ τὰ παιδιὰ τοῦ Λιὸ ἔγιναν Λιοτσάκια. Τὸ δυὸ ἀδέρφια δὲν φανέρωσαν ποτέ τὸ ἀληθινὸ τους ἐπώνυμο. (Σεϊμένηδες, εἶπαμε). Οἱ σημερινοὶ Λιοτσάκηδες εἶναι ἀπόγονοὶ του. Ἀλλὰ νὰ ξαναγυρίσουμε στὸν Κοκόλη. Μὲ τὰ χρήματα πού ἔφερε ἀπὸ τὴ Λιβύη ἀγόρασε κτήματα στὸ Ψαρό Χαράκι, μιά τοποθεσία τῶν Τοπολιῶν. Σάν τὰ ἀπόκτησε ἀνέλαβε καὶ τὴν εὐθύνη τῆς καλλιέργειας. Κάποια μέρα πού δούλευε καὶ ἔβρεχε, κατέφυγε ἐκεῖ κοντὰ, σ' ἕνα σπηλιάρακι πού σώζεται καὶ σήμερα. Ἄνεργος μέχρι νὰ σταματήσει ἡ βροχίη, σκάλιζε μὲ τὰ χέρια του τὰ χαλίκια πού ἦταν μπροστά του. Ἴσως καὶ γιὰ χοχλιούς. Μὰ κάτι σκληρὸ καὶ παρὰξενο ἦταν κουκουλωμένο στὸ χῶμα. Ἀδιάφορα στὴν ἀρχή, μὲ πολλὴ ἀγωνία στὴ συνέχεια, εἶδε πὼς εἶχε μπροστά του ἕνα κουτί. Τὸ ἀνοίγει μὲ περιέργεια, τί νὰ 'χει μέσα; Ποιὸς τὸ κουκού-

λωσε στὸ σπηλιάρη; Τὸ ἀνοίξε. Ἄστραφαν τὰ μάτια του κι ἔφεξε τὸ μυαλό του. Λίρες. Πολλὲς χρυσὲς λίρες γεμάτο. Τὸ σήκωσε καὶ τὸ 'κρυψε σὲ ἄλλο σημεῖο. Περίμενε νὰ ἀκούσει ἂν τὸ ἀναζητήσει κανεὶς, μὰ δὲν ἔμαθε τίποτα. Νὰ 'τανε κάποιοι Τούρκοι; Κι ἂντε νὰ πουλιέται μιά ἐννιαία περιουσία περίπου χιλίων ἐλαιοδέντρων ἀπ' ἕνα Τοῦρκο ἀγᾶ. Τὴν ἀγοράζει ὁ Κοκόλης κι ἔγινε ὁ πλουσιότερος τοῦ χωριοῦ κι ὁ Ἡλίας ἔμεινε φτωχός. Στὴ συνέχεια παντρεύεται μιά χωριανὴ Γοροφαλάκη. Ἡ τοπικὴ κοινότητα τὸν ἀναγνώρισε καὶ τὸν ἀνέδειξε πρόεδρο τῆς κοινότητος ἢ κάτι τέτοιο, θέση πού κατεῖχε γιὰ πολλὰ χρόνια. Ἀγόρασε ἀκόμη καὶ τὰ Μιχιανιά ὅπου ἔκανε τὸ σπίτι του στὸ κέντρο τοῦ χωριοῦ. Ἦταν Μοναστηριακὴ περιουσία. Μπορεῖ νὰ τὴν ἀγόρασε ἐν ἀγνοία του. Ἀλλὰ καὶ τὰ ἑφτά παιδιὰ πού ἔκανε πέθαναν.

Τὸ κάθε παιδί σάν ἔκλεινε τὸν πρῶτο χρόνο τῆς ἡλικίας του καὶ τὸ ἄφηνε ἡ μάνα του γιὰ νὰ πάει στὴ βρύση, στὸ γυρισμὸ τὸ ἔβρισκε νεκρό. Ἀνεξήγητο μυστήριον... Κάποιος τοῦ λέει:

-Μωρὲ Κοκόλη, δὲν τὸ ξέρεις ὅτι ἐδῶ εἶναι μοναστηριακά; Τάξου στὴν Παναγία.

Τὸν ἄκουσε. Διέθεσε ἕνα ποσό γιὰ τὴ συντήρηση τῆς Ἐκκλησίας κι ἀνέλαβε τὴν ὀργάνωση τοῦ πανηγυριοῦ, κάθε χρόνο κι αὐτὸς καὶ οἱ ἀπογονοὶ του, κάτι πού συνεχίζεται μέχρι σήμερα. Μετὰ τὸ τάξιμο καὶ τὴν ἐφαρμογὴ του ἀπέκτησε τέσσερις γιούς καὶ τρεῖς κόρες. Ἐζήσαν ὅλα παντρεύτηκαν κι ἄφησαν πολλοὺς ἀπογόνους. Μὲ τὴ σειρά: Στυλιανός, Κυριάκος, Γιώργης, Μάρκος, Μαρία, Εὐφροσύνη, Καλλιόπη. Στὰ Τοπόλια, ἦταν μιά καλὴ οἰκογένεια Περαιτσάκηδων. Δυὸ θυγατέρες εἶχε, ὁμορφες, εὐγενικὲς, σεμνὲς καὶ ζηλεμένες. Ὁ Κοκόλης ἔστειλε στὸν Περαιτῆ προξενιὸ γιὰ τὸν πρῶτο του γιό. Δέχτηκε ἡ Περαιτσοπούλα ἀλλὰ προτιμοῦσε ὄχι τὸν πρῶτο ἀλλὰ τὸ Μάρκο, τὸν τελευταῖο. Ἦταν ὁ πιὸ λεβέντης. Ὁ πατέρας Κοκόλης, δέχτηκε. Ἀλλὰ γιὰ τὴ συγκλονιστικὴ ἱστορία τοῦ Μάρκου στὸ ἐπόμενο.



# Ἡ Ἐκκλησία σᾶς ἀπαντᾷ...

## ΤΟ ΚΕΡΙ ΚΑΙ ΤΟ ΚΑΝΤΗΛΙ

**Ἡ κ. Εἰρήνη ἀπό τό Σέβλιο μᾶς ἐρωτᾷ ποιᾷ ἡ σημασία τοῦ κεριοῦ καί τοῦ καντηλιοῦ καί γιατί τά ἀνάβουμε.**

Ἀγαπητή μας κ. Εἰρήνη,

Εὐχαριστοῦμε γιά τήν εὐστοχη ἐρώτηση - ἀπορία σας, ἡ ὁποία εἶναι καί ἀπορία πολλῶν ἀδελφῶν μας Χριστιανῶν. Διερωτῶνται πολλοί ποιᾷ ἡ χρησιμότητα τοῦ κεριοῦ καί τοῦ καντηλιοῦ. Εἶναι ἄρα γε μιά συνήθεια, ἓνα ἔθιμο ἢ κάτι βαθύτερο καί οὐσιαστικότερο; Χρειάζεται κατ' ἀρχήν νά ποῦμε ὅτι τίποτε δέν γίνεται στήν Ἁγία μας Ἐκκλησία ἄσκοπα καί ἄστοχα. Τίποτε δέν εἶναι ὑπερβολικό, ξερός τύπος, χωρίς σημασία, νόημα καί οὐσία. Ἔτσι, τόσο τό ἄναμμα τοῦ κεριοῦ, ὅσο καί τό ἄναμμα τοῦ καντηλιοῦ ἔχει νόημα καί δέν πρέπει νά γίνεται μηχανικά ἀπό τόν Χριστιανό. Πίσω ἀπό τήν πράξη αὐτή κρύβεται βαθύτατος συμβολισμός. Ὁ Ἅγιος Συμεών Θεσσαλονίκης μᾶς λέγει ὅτι τό κεριό πού ἀνάβουμε ἔχει ἕξι συμβολισμούς:

Συμβολίζει τήν καθαρότητα τῆς ψυχῆς μας, γιατί εἶναι κατασκευασμένο ἀπό καθαρό κεριό μέλισσας.

Ἐπίσης τήν πλαστικότητα τῆς ψυχῆς μας, μιά καί εὐκολα πάνω του μποροῦμε νά χαραζοῦμε ὅ,τιδήποτε.

Ἀκόμη τήν Θεία Χάρη, ἐπειδή τό κεριό προέρχεται ἀπό τά ἄνθη πού εὐωδιάζουν.

Ἐπιπλέον συμβολίζει τήν θέωση, στήν ὁποία πρέπει νά φθάσουμε, ἐπειδή τό κεριό ἀνακατεύεται μέ τή

φωτιά καί τῆς δίνει τροφή.

Δείχνει ἐπίσης καί τό φῶς τοῦ Χριστοῦ, καθώς καίει καί φωτίζει στό σκοτάδι.

Καί τέλος συμβολίζει τήν ἀγάπη καί τήν εἰρήνη πού πρέπει νά χαρακτηρίζουν κάθε Χριστιανό, ἐπειδή τό κεριό καίγεται ὅταν φωτίζει, ἀλλά καί παρηγορεῖ τόν ἄνθρωπο μέ τό φῶς του μέσα στό σκοτάδι.

Ἀνάβοντας κεριό χρειάζεται νά θυμόμαστε ὅτι πρέπει νά ζοῦμε μέσα στό φῶς πού πήραμε μέ τήν βάπτισή μας. Γι' αὐτό τή βάπτισήν τήν ὀνομάζουμε καί Φώτισμα. Γι' αὐτό καί στή διάρκεια τῆς βαπτίσεως κρατᾶμε ἀναμμένες λαμπάδες. Τό φῶς αὐτό εἶναι τό πῦρ τῆς Πεντηκοστῆς, τό φῶς τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Καί τό φῶς αὐτό ἀνανεώνεται μέσα μας στήν ψυχή μας, κάθε φορά πού συμμετέχουμε στή Θεία Λειτουργία καί κάθε φορά πού κοινωνοῦμε καί προσευχόμαστε.

Τό ἄναμμα τοῦ καντηλιοῦ ἐνέχει τόν συμβολισμό ὅτι προσφέρεται ὡς θυσία σεβασμοῦ καί τιμῆς πρὸς τόν Θεό καί τούς Ἁγίους του. Συμβολίζει ἐπίσης, τό φῶς τοῦ Χριστοῦ πού φωτίζει κάθε ἄνθρωπο, καθώς ἐπίσης συμβολίζει καί τό γνωστό παράγγελμα τοῦ Κυρίου μας ὅτι πρέπει νά εἴμαστε, οἱ χριστιανοί, τά φῶτα τοῦ κόσμου. Τό κεριό, καθώς καίγεται, φωτίζει τό περιβάλλον του. Ἔτσι καί ὁ συνειδητός χριστιανός, ὅταν θυσιάζεται γιά τήν ἀγάπη τοῦ Θεοῦ, φωτίζει τούς συνανθρώπους του καί τούς δείχνει τόν δρόμο τῆς σωτηρίας. Τό ἔλαιον, τό λάδι δηλ. πού καίει στά καντήλια μας, "τόν τοῦ Θεοῦ ὑπεμφαίνει ἔλαιον" γράφει ὁ Ἅγ. Συμεών Θεσσαλονίκης, τό ἔλεος τοῦ Θεοῦ πού φανερώθηκε, ὅταν ἡ περισσότερά τοῦ Νῶε ἐπέστρεψε στήν Κιβωτό γιά νά σημάνει τήν παύση τοῦ κατακλυσμοῦ, ἔχοντας στό

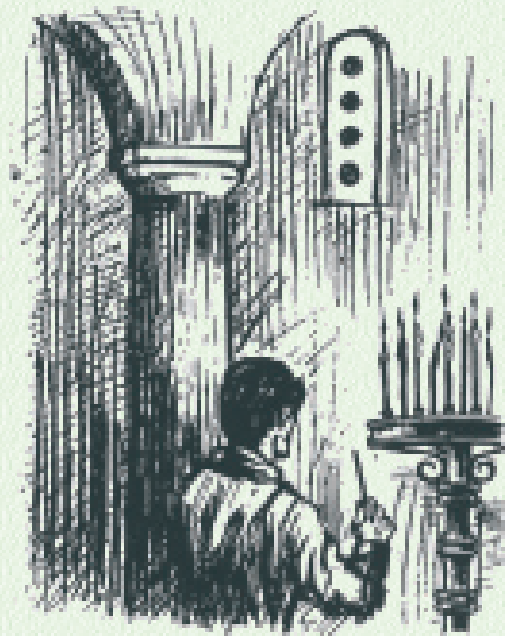


ράμφοι της κλάδο ἐλαίας, ἢ ὅταν ὁ Ἰησοῦς, καθὼς προσευχόταν ἐκτενῶς, ἐπότιζε μὲ τοὺς θρόμβους τοῦ ἰδρωτός του τὴν ἐλιά, κάτω ἀπὸ τὰ κλαδιά τῆς ὁποίας γονάτισε τὴν μαρτυρικὴ ἐκείνη νύχτα, σὸ Ὅρος τῶν Ἐλαιῶν. Βέβαια, ὅλοι ξέρουμε πὼς ἀπείρως ἀνώτερος τοῦ ὑλικοῦ φωτισμοῦ εἶναι ὁ ἐσωτερικὸς, ἀγιοπνευματικὸς φωτισμός. Τὸ λάδι συμβολίζει τὸ ἄπειρο ἔλεος τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ καὶ τὰ κανδήλια συμβολίζουν τὴν Ἐκκλησία πού εἶναι μεταδοτικὴ Θεοῦ ἐλέους καὶ φωτιστικὴ. Συμβολίζουν βέβαια τοὺς ἴδιους τοὺς ἀγίους πού τὸ Φῶς τους ἔλαμψε, κατὰ τὸ λόγο τοῦ Κυρίου, «ἐμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, ὅπως ἴδωσι τὰ καλὰ ἔργα καὶ δοξάσωσι τὸν Πατέρα τὸν ἐν τοῖς οὐρανοῖς».

Ἐπὶ ἄρχουν πολλοὶ λόγοι γιὰ τοὺς ὁποίους πρέπει οἱ Ὁρθόδοξοι νὰ ἀνάβουμε τὸ καντηλι, ὅπως γιὰ νὰ μᾶς θυμίζει γιὰ παράδειγμα:

- τὴν ἀνάγκη γιὰ προσευχή,
- ὅτι ὁ Χριστὸς εἶναι τὸ μόνον ἀληθινὸ Φῶς καὶ ἡ πίστη σὲ Αὐτόν εἶναι Φῶς,
- ὅτι ἡ ζωὴ μας πρέπει νὰ εἶναι φωτεινὴ,
- ὅτι, ὅπως τὸ καντηλι ἀπαιτεῖ τὸ δικὸ μας χέρι γιὰ νὰ ἀνάψει, ἔτσι καὶ ἡ ψυχὴ ἀπαιτεῖ τὸ χέρι τοῦ Θεοῦ, τὴ Χάρη Του δηλαδή,
- ὅτι πρέπει τὸ θέλημά μας νὰ καεῖ καὶ νὰ θυσιαστεῖ γιὰ τὴν ἀγάπη πρὸς τὸ Θεὸ κ.ἄ.

Ἐννοεῖται, βέβαια, ὅτι τὸ λάδι τῶν καντηλιῶν πρέπει νὰ εἶναι ἐλαιόλαδο καὶ μάλιστα ὅσο τὸ δυνατόν καλύτερης ποιότητος. Ἄλλωστε, ὅπως ὁ Κύριος προσευχήθηκε στὸν κῆπο τῶν Ἐλαιῶν ἔτσι καὶ ὁ ναὸς μὲ τὰ κανδήλια μετατρέπεται σὲ νέο κῆπο τοῦ ἐλέους (λαδιοῦ), ἀλλὰ καὶ Ἐλέους Θεϊκοῦ. Τὸ λάδι τῶν κεριῶν καὶ τῶν καντηλιῶν μᾶς θυμίζει τὴν εὐσπλαχνία τοῦ Θεοῦ καὶ τὸ φῶς πού πρέπει νὰ ἔχει ἡ ζωὴ μας, νὰ εἶναι φωτεινὴ καὶ ἀγία. Τὸ ἀγνὸ κερὶ πού παράγεται ἀπὸ παρθένες μέλισσες συμβολίζει τὴν ἀνθρώπινη



φύση τοῦ Χριστοῦ ἡ ὁποία προῆλθε ἀπὸ τὴν πάναγνη καὶ παρθένο Μαριάμ. Τὸ τρικέρι τοῦ ἐπισκόπου συμβολίζει τὴν Ἁγία Τριάδα, ἐνῶ τὸ δικέρι τίς δύο φύσεις τοῦ Χριστοῦ. Τὰ κεριὰ ἢ οἱ λαμπάδες πού ἀνάβουμε στὴ Βάπτιση συμβολίζουν τὸ πνευματικὸ φῶς πού λαμβάνει ὁ νεοφώτιστος. Τὰ κεριὰ τῆς κηδείας, τοῦ τάφου καὶ τῶν μνημοσύνων συμβολίζουν τὸ φῶς τοῦ Χριστοῦ, σὸ ὁποῖο εὐχόμεθα νὰ εἰσέλθει ὁ ἀποθανών. Ὁ Πολυέλαιος συμβολίζει τὴν θριαμβεύουσα Ἐκκλησία τῶν Οὐρανῶν. Τὰ κεριὰ ἢ τὰ κανδήλια τοῦ συμβολίζουν τοὺς ἀγίους. Στὶς μεγάλες γιορτές στὶς Ἱερές Μονές σείουν τὸν Πολυέλαιο, γιὰ νὰ φανερώσουν ὅτι καὶ οἱ ἅγιοι στὰ ἐπουράνια συνεορτάζουν καὶ συγχορεύουν μὲ τὴν ἐπίγεια Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ.



Γιὰ ὁποιοδήποτε θέμα, ἐρώτημα ἢ ἀπορία σας μπορεῖτε νὰ μᾶς γράψετε στὴν ἠλεκτρονικὴ μας διεύθυνση:  
<http://www.lmks.gr/cgi-bin/fpm.cgi>





## ΤΟ ΧΡΟΝΙΚΟ ΤΗΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΜΑΣ (ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ - ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2007)

### Ἡ ἑορτή τῆς νέας Ἰνδικτιῶνος στό Οἰκουμενικό Πατριαρχεῖο



Μέ πολλή ἱεροπρέπεια καί ἐκκλησιαστική τάξη, ὅπως ἀναφέρει καί τό σχετικό ἀνακοινωθέν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, ἐορτάσθηκε στό Οἰκουμενικό Πατριαρχεῖο ἡ ἑορτή τῆς νέας Ἰνδικτιῶνος. Ἡ Α. Θ. Παναγιότης, ὁ Οἰκουμενικός Πατριάρχης κ.κ. ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΣ, χοροστάτησε εἰς τόν Πατριαρχικό Ναό τοῦ Ἁγ. Γεωργίου κατά τόν Ἑσπερινό τῆς Παρασκευῆς, 31ης Αὐγούστου, καθῶς καί εἰς τήν Θεία Λειτουργία τοῦ Σαββάτου, 1ης Σεπτεμβρίου, σέ συγχωροσασία μέ ὄλους τοὺς ἐν ἐνεργείᾳ Ἱεράρχες τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου. Μετά τό Ἱ. Εὐαγγέλιον διαβάστηκε, ἀπό τοῦ Ἱεροῦ Ἄμβωνος, εἰδικόν Μήνυμα τῆς Α. Θ. Παναγιότητος, ἐπί τῇ ἡμέρᾳ προσευχῶν ὑπέρ τῆς προστασίας τῆς κτίσεως, ὑπό τοῦ Πανοσιολ. Ἀρχιμανδρίτου κ. Ἐλπιδοφόρου, Ἀρχιγραμματέως τῆς Ἁγίας καί Ἱερᾶς Συνίδου. Μετά τό πέρας τῆς Θείας Λειτουργίας, ἀνεγνώσθη ὑπό τῆς Α. Θ. Παναγιότητος, τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου, ἡ νενομισμένη εὐχή καί Πράξις τῆς

νέας, Α' Ἰνδικτιῶνος, ὑπογραφεῖσα ἀκολούθως ὑπ' Αὐτοῦ καί τῶν συγχωροσαστησάντων ἀγίων Ἀρχιερέων, οἱ ὁποῖοι ἀντήλλαξαν τόν ἐν Χριστῷ ἀσπασμόν, γιά τό νέο ἐκκλησιαστικό ἔτος. Στό τέλος ὁ Πατριάρχης εὐλόγησε τό ἐκκλησίασμα διά τοῦ Ἁγιασμοῦ τῆς 1ης τοῦ μηνός.

### Ἑορτή Γενεσίου τῆς Θεοτόκου



Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης μας κ. Ἀμφιλόχιος κατά τήν ἑορτή τοῦ Γενεσίου τῆς Θεοτόκου χοροστάτησε σόν Ἑσπερινό εἰς τό μετόχιον «Γρα-Κερά» τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Παρθενῶνος καί εἰς τόν ἐκεῖ ἐορτάζοντα Ἱερό Ναό, τήν δέ κυριώνυμο ἡμέρα ἱερούργησε εἰς τόν ὁμώνυμο Ἱερό Ναό τῆς Ἑνορίας Βλάτους, ὅπου καί χειροθέτησε σέ πνευματικό τόν ἀναπληρωτή Ἐφημέριο τῆς Ἑνορίας, Πανοσιολογιώτατο Ἱερομόναχο π. Εἰρηναῖο Μπατσάκη.

### Μνήμη μακαριστοῦ Μητροπολίτου κυροῦ Τίτου Σουλγαρδάκη

Προσκεκλημένος τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Ρεθύμνης καί Αὐλοποτάμου κ. Ἀνθίμου ὁ Σεβ. Μητροπολίτης μας κ. Ἀμφιλόχιος ἔλαβε μέρος εἰς τό



είκοσαετές μνημόσυνο τοῦ μακαριστοῦ Μητροπολίτου Ρεθύμνης καί Αὐλοποτάμου κυροῦ Τίτου Συλιγαρδάκη, τό ὁποῖο ἐτελέσθη ὑπό τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ρεθύμνης καί Αὐλοποτάμου εἰς τόν Μητροπολιτικόν αὐτῆς Ναόν. Στήν Θεία Λειτουργία συνιερούργησαν οἱ Σεβ. Μητροπολίτες Ρεθύμνης καί Αὐλοποτάμου κ. Ἄνθιμος, ὁ Σεβ. Μητροπολίτης μας κ. Ἀμφιλόχιος καί ὁ Θεοφιλέστατος Ἐπίσκοπος Κνωσοῦ κ. Εὐγένιος, στό δέ μνημόσυνο ἔλαβε μέρος καί ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Λάμπης, Συβρίτου καί Σφακιῶν κ. Εἰρηναῖος.

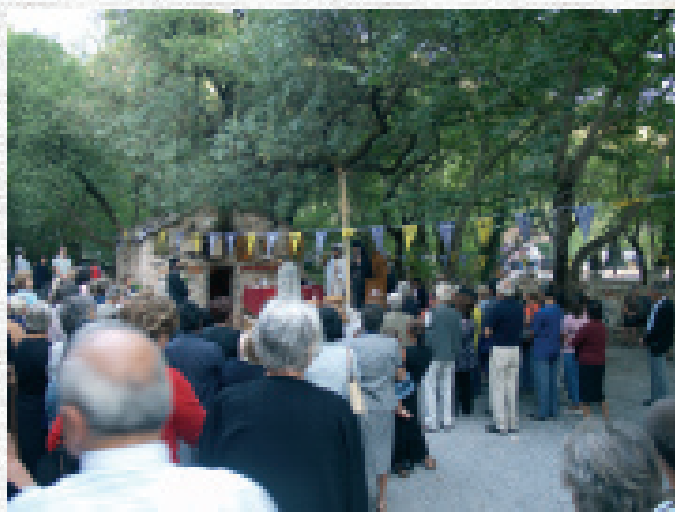
### **Στήριξη σέ πυρόπληκτους καί πυροπαθεῖς**



Ἡ Ἱερά Μητρόπολις μας στήν προσπάθειά της νά ἀπαλύνει τόν βαρῦ πόνου πού προκάλεσαν οἱ φονικές καί καταστροφικές πυρκαγιές τοῦ καλοκαιριοῦ πρωτοστάτησε στήν συλλογή βοήθειας, ἡ ὁποία μέ εἰδική ἀποστολή πού ἀναχώρησε τήν 9η Σεπτεμβρίου καί τήν ὁποία συνόδευσε ὁ Σεβ. Μητροπολίτης μας, προωθήθηκε σέ ἐμπερίστατους καί σκληρά δοκιμαζόμενους ἀδελφούς μας. Ἡ ἀνταπόκριση ὑπῆρξε συγκινητική καί οὐσιαστική. Εἴκοσι ἐπτά (27) τόννοι προσφορῶν ἀγάπης καί ἀνθρωπιᾶς συγκεντρώθηκαν σέ πέντε

μόλις ἡμέρες. Ἰδιῶτες, ἐταιρεῖες, καταστήματα, ἐπιχειρήσεις, καί πλῆθος ἄλλων προσφορῶν ἀγάπης, πάσης φύσεως καί εἴδους, ἀπ' ὄλο τόν Νομό, συνέδραμαν στήν προσπάθεια αὐτή. Τρόφιμα, εἶδη ρουχισμοῦ, φαρμακευτικό ὑλικό, εἶδη οἰκιακῆς χρήσεως, ζωοτροφές, χρήματα κ.ἄ. ἀποτελέσαν τό περιεχόμενο τῆς ἀποστολῆς, πού εἶχε ὡς προορισμό τήν Μεγαλόπολη Ἀρκαδίας. Τά εἶδη παρεδόθησαν στόν Σεβ. Μητροπολίτη Γόρτυνος καί Μεγαλοπόλεως κ. Ἱερεμία, ὁ ὁποῖος καί τά κατένειμε στά ὀλοσχερῶς κατεστραμμένα χωριά τῶν ἐπαρχιῶν του. Ἡ Μητρόπολις μας εὐγνωμόνως εὐχαριστεῖ ὄλους ὅσους ἀπό τό περισσευμα τῆς καρδιάς τους ἀνταποκρίθηκαν στό κάλεσμά της καί προσέφεραν πάσης φύσεως εἶδη καί χρήματα. Καί ὁ ἀγῶνας συνεχίζεται... Στούς χώρους ὑποδοχῆς τῆς Μητροπόλεως μας καταφθάνουν καί νέες ποσότητες γιά δεύτερη ἀποστολή. Ἐπειδή οἱ προσφορές ἀγάπης καί ἀνθρωπιᾶς συνεχίζονται, μόλις εἰτοιμασεῖ καί νέα ἀποστολή ἡ Μητρόπολις μας θά τά προωθήσει ἄμεσα. Ὅσοι ἐπιθυμοῦν νά προσφέρουν σέ εἶδη οἰκιακῆς χρήσεως, ρουχισμό, τρόφιμα, λάδι ἢ χρήματα μποροῦν νά ἐπικοινωνοῦν μέ τά γραφεῖα τῆς Μητροπόλεως μας 28220-22128, ὑπεύθυνη κ. Δαρασιανοῦ Ἀντωνία.

### **Ἑορτή Ἀγίας Θεοδώρας (Βάστα Ἀρκαδίας)**



Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης μας κατά τήν παραμονή του στήν Μεγαλόπολη Ἀρκαδίας καί κατόπιν προσκλήσεως καί εὐλογίας τοῦ κυριάρχου Μητροπολίτου Γόρτυνος καί Μεγαλοπόλεως κ. Ἱερεμίου, τό ἑσπερινό τῆς 10ης Σεπτεμβρίου τέλεσε τόν Ἑσπερινό τῆς ἑορτῆς στό μεγάλο προσκύνημα τῆς Ἀγίας Θεοδώρας στή Βάστα Ἀρκαδίας. Συγκίνηση καί θαυμασμό προκαλεῖ τό γεγονός ὅτι, ἐνῶ ἡ φωτιά ἔχει κατακαύσει τήν γύρω



ἀπό τήν λαγκαδιά ὅπου βρίσκεται τό προσκύνημα περιοχή, ὁ τόπος τοῦ προσκυνήματος ἔχει μείνει ἀλώβητος.

### **Ἔναρξη Σχολικοῦ Ἔτους**



Κατά τήν ἔναρξη τοῦ νέου Σχολικοῦ ἔτους ὁ Σεβ. Μητροπολίτης μας βρέθηκε σέ Σχολεῖα τῆς περιοχῆς, τέλεσε τόν Ἁγιασμό καί εὐχήθηκε σέ διδάσκοντες καί διδασκομένους καλή, εὐλογημένη, καρποφόρο καί δημιουργική τή νέα σχολική χρονιά.

### **Ἁγιασμός Ἀθλητικῶν Σωματείων**



Ἀξίεπαινη ἡ προσπάθεια τῶν ἀθλητικῶν σωματείων «Κισαμικός» καί «Θύελλα» Καλαθενῶν, μέσα ἀπό τά ὁποῖα μέγανος ἀριθμός παιδιῶν δραστηριοποιούμενα σέ διάφορα ἀθλήματα ἀξιοποιοῦν δημιουργικά τόν ἐλεύθερο χρόνο τους. Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης μας εὐλόγησε τήν ἔναρξη τῆς ἀθλητικῆς χρονιάς, ἐπήνεσε τά Δ.Σ. καί τῶν δυό σωματείων καί εὐχήθηκε σά παι-

διά καλοῦς καί νικηφόρους ἀγῶνες στόν σίβο τῶν ἀθλημάτων καί τῆς ζωῆς.

### **Ἔορτή Ὑψώσεως τοῦ Τιμίου Σταυροῦ**



Κατά τήν ἑορτή τῆς Ὑψώσεως τοῦ Τιμίου Σταυροῦ ὁ Σεβ. Μητροπολίτης μας χοροστάτησε στόν Ἑσπερινό τοῦ ἑορτάζοντος καί προσφάτως ἀνακαινισθέντος Ἱ.Ν. Τιμίου Σταυροῦ Στροβλῶν, τήν δέ κυριώνυμο ἡμέρα ἱερούργησε στό προσκύνημα καί Ἱερά Μονή Τιμίου Σταυροῦ Ταυρωνίτη.

### **Ἔορτή Ὁσίου Κυρ- Ἰωάννου τοῦ Ξένου.**



Κίσαιμος, τόπος ἀσκῆσεως καί κοιμήσεως τοῦ Ὁσίου καί Θεοφόρου Πατρός ἡμῶν Κυρ - Ἰωάννου τοῦ Ξένου, ὁ ὁποῖος ἐπέλεξε νά κοιμηθεῖ καί νά ἀναπαυθεῖ σά χῶματά της, ἀγιάζοντάς τα μέ τήν παρουσία του. Ὁ τάφος του εὐρίσκεται στόν Πλάτανο Κισάμου, περιοχή Καβούσι, ὅπου καί τό ἑσπέρας τῆς ἑορτῆς του, 19 Σεπτεμβρίου, τελέσθηκε Πανηγυρικός Ἑσπερινός μέ τήν συμμετοχή τῶν Ἱερέων τῆς Μητροπόλεως μας καί πολλῶν προσκυνητῶν ἀπό τά Χανιά καί τό Ρέθυμνο,

τήν δέ κυριώνυμο ἡμέρα ὁ Σεβ. Μητροπολίτης μας τέλεσε Ἀρχιερατική Θεία Λειτουργία στή Τσουρουνιανά Κισιάμου, ὅπου καί φυλάσσεται ἡ Τιμία Κάρα Του, παρουσία πολλῶν προσκυνητῶν.

### **Ἑορτή Ἁγίου Εὐσταθίου τοῦ Μεγαλομάρτυρος**



Στόν ἡμιρεπωμένο Ἱ. Ναό Ἁγίας Βαρβάρας στή Λατζιανά Κισιάμου, κτιριακό συγκρότημα τοῦ 14ου αἰῶνος, τό ὁποῖο εἰκάζεται ὅτι λειπούργησε καί ὡς Μοναστήρι ἐορτάζεται ἡ μνήμη τοῦ Ἁγίου Εὐσταθίου τοῦ Μεγαλομάρτυρος. Τήν παραμονή τῆς ἐορτῆς 19 Σεπτεμβρίου τελέσθηκε Ἀρχιερατικός Ἑσπερινός χοροστατοῦντος τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου μας κ. Ἀμφιλοχίου.

### **Ἐκατονταετής ἐπέτειος Ἱεροῦ Ναοῦ Ἁγ. Κωνσταντίνου καί Ἑλένης Νέας Χώρας.**



Προσεκκλημένος τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Κυδωνίας καί Ἀποκορώνου κ. Δαμασκηνοῦ ὁ Σεβ. Μητροπολίτης μας ἔλαβε μέρος στό Ἀρχιερατικό συλλεiturγο

τῆς Κυριακῆς 23ης Σεπτεμβρίου τό ὁποῖο τελέσθηκε στόν Ἱ. Ναό τῶν Ἁγίων Κωνσταντίνου καί Ἑλένης, Νέας Χώρας, ἐπί τῆ ἐπετείῳ ἑκατόν χρόνων ἀπό τήν θεμελίωση τοῦ ἐν λόγῳ Ἱ. Ναοῦ, προεξάρχοντος τοῦ Σεβ. Ἀρχιεπισκόπου Κρήτης κ. Εἰρηναίου.

### **Ἑορτή Παναγίας Μυρτιδιωτίσσης.**



Ἑνορίες καί προσκυνήματα τῆς Μητροπόλεως μας ἀφιερωμένα στήν Παναγία τήν Μυρτιδιώτισσα ἐόρτασαν τήν ἀνάμνηση τοῦ θαύματος τῆς ἀνευρέσεως τῆς ἱεράς καί θαυματουργοῦ εἰκόνος τῆς Παναγίας μέσα σέ μυρτιές στή νῆσο τῶν Κυθήρων. Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης μας τέλεσε τόν Ἑσπερινό στόν ὁμώνυμο Ναό τῆς Ἑνορίας Σπηλιᾶς, τήν δέ κυριώνυμο ἡμέρα στόν ἐορτάζοντα Ἱ. Ναό τῆς Ἑνορίας Ταυρωνίτη.

### **Μνήμη ἀγωνιστῶν τῆς ἐλευθερίας.**



Ἡ Ἑνορία Παλαιόχωρας σέ συνεργασία μέ τόν Δήμο Πελεκάνου ὀργάνωσαν τήν Τρίτη 25 Σεπτεμβρίου ἐκδηλώσεις μνήμης καί τιμῆς γιά τούς 32 τουφεκι-



σθέντες καί φονευθέντες αγωνιστές τῆς ἐλευθερίας, οἱ ὅποιοι θυσιάσαν τὴν ζωὴ τους κατὰ τὰ σκληρὰ χρόνια τῆς Γερμανικῆς κατοχῆς. Ἐπιμνημόσυνος δέησις τελέσθηκε σὺ μνημεῖο πεσόντων Παλαιοχώρας.

### **Ἐγκαίνια Ἱεροῦ Ναοῦ**



Τὸ Σάββατο 29 Σεπτεμβρίου ὁ Σεβ. Μητροπολίτης μας τέλεσε τὰ ἐγκαίνια τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἁγίου Γεωργίου Βάθης. Ὁ Ἱερός αὐτός Ναός εἶναι ἐξ ὀλοκλήρου προσφορά τοῦ Στρατηγοῦ Βενιζέλου Σκαλίδη, ἄξιου γόνου τῆς μεγάλης οἰκογένειας τῶν Σκαλίδηδων πού τόσα σπουδαῖα καί μεγάλα ἔχουν προσφέρει κατὰ τοὺς ἀπελευθερωτικούς ἀγῶνες. Ὅπως ἀναφέρει καί ἡ μαρμάρινη ἐπιγραφή στὴν εἴσοδο τοῦ Ναοῦ, ἐκτίσθη εἰς μνήμη Γεωργίου καί Μαρίας Σκαλίδη ἀπὸ τὰ παιδιά τους Πολυζένη, Ἐμμανουήλ, Βενιζέλο καί Ἐλένη. Στὴν ὁμιλία του ὁ Σεβ. Μητροπολίτης μας κ. Ἀμφιλόχιος ἀνακήρυξε τὸν Στρατηγὸ Βενιζέλο Σκαλίδη σέ μέγα εὐργέτη τῆς Μητροπόλεώς μας γιὰ τὴν πολυτιμη βοήθεια καί στήριξη του σὺν τὸ ἔργο τῆς Ἐκκλησίας, μεταξὺ τῶν ὁποίων εἶναι καί ἡ νέα πτέρυγα «Στρατηγοῦ Βενιζέλου Σκαλίδη», πού ὀλοκληρώνεται σὺν Ἄννουσάκειο Θεραπευτήριον-Γηροκομεῖο τῆς Μητροπόλεώς μας. Γιὰ τὴν μεγάλη αὐτὴ προσφορά του ὁ Μητροπολίτης μας τοῦ ἀπένευμε τὴν ὑπατὴ τιμὴ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κρήτης, τὸν Σταυρὸ τοῦ Ἀποστόλου Τίτου.

### **Ἐγκαίνια Φυσικοθεραπευτηρίου**

Τὸ Ἄννουσάκειο Θεραπευτήριον - Ἰδρυμα τῆς Μητροπόλεώς μας στὴν προσπάθειά του νὰ ἀπαλύνει ἀκόμα περισσότερο τὸν πόνο καί τὰ βάσανα τῶν ἀνθρώπων τῆς τρίτης ἡλικίας ὡς καί ὄσων ἄλλων τὸ ἔχουν



ἀνάγκη, δημιούργησε σέ συνεργασία μὲ τὸν Δήμο Καντάνου ἓνα σύγχρονο φυσικοθεραπευτήριον στὴν Κάντανο, τὸ ὅποιο λειτουργεῖ σέ καθημερινὴ βάση. Τὸ Φυσικοθεραπευτήριον αὐτὸ εἶναι τὸ τέταρτον πού ἀνοίγει καί λειτουργεῖ τὸ Ἄννουσάκειο Θεραπευτήριον (Καστέλλι, Βουκολιές, Παλαιοχώρα καί Κάντανος) καί ἡ λειτουργία του θά συντελέσει, ἐκτὸς τῶν ἄλλων, καί στὴν ἐλαχιστοποίηση τῆς ταλαιπωρίας τῶν ἀσθενῶν λόγῳ τῆς μετακινήσεώς τους ἀπὸ τὴν ἐνδοχώρα πρὸς τὰ ἀστικά κέντρα.

### **Ἑορτὴ Ὁσίου Ἰωάννου τοῦ Ἐρημίτου καὶ Ὁσίων 98 Θεοφόρων Πατέρων**



Τὴν 7ῃ Ὀκτωβρίου ἐορτὴ τῶν Ὁσίων ἐνενήκοντα καί ἐννέα θεοφόρων Πατέρων, ἐορτάζει καί τὸ μεγάλο προσκύνημα σὺν Ἀζωγυρὲ Σελίνου, ὅπου καί ὁ τόπος τῆς ἀσκήσεως καί κοιμήσεώς των, ἐκτὸς τοῦ Ἁγ. Ἰωάννου τοῦ Ἐρημίτου, ὁ ὁποῖος ἐκοιμήθη σέ σπήλαιον τῆς περιοχῆς «Γδερνέτο», τοῦ Ἀκρωτηρίου Μελέχα. Τοῦ Ἑσπερινοῦ προεξήρχε ὁ Σεβ. Μητροπολίτης μας.

**Θεολογικό-Ποιμαντικό-Έπιστημονικό  
Συμπόσιο αφιερωμένο  
στόν Άγ. Ίωάννη τόν Χρυσόστομο**



Κατόπιν απόφασεως τῆς Ἁγίας τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας, τοῦ Οἰκουμενικοῦ μας Πατριαρχείου, τό ἔτος 2007 εἶναι αφιερωμένο στόν Ἅγιο Ἰωάννη τόν Χρυσόστομο, ἐπί τῆ ἐπετείῳ 1600 χρόνων ἀπό τήν Κοίμησή του. Ἐκτενέστερη ἀναφορά γιά τό Συμπόσιο αὐτό κάνομε στίς σελίδες 143-144 τοῦ παρόντος τεύχους μας.

**Ἐγκαίνια Ἱεροῦ Ναοῦ**



Τήν 26ῆ Ὀκτωβρίου, ἑορτή τοῦ Ἁγίου Μεγαλομάρτυρος Δημητρίου τοῦ Μυροβλήτου τελέσθησαν τά ἐγκαίνια τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἁγίου Δημητρίου, παρεκκλησίου τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Γωνιάς, στό Κολυμβάρι. Ὁ Ἱερός αὐτός Ναός κτίσθηκε μέ δαπάνες εὐσεβῶν Χριστιανῶν, μερίμνη Ἑρανικῆς Ἐπιτροπῆς, τήν ὁποία εἶχε συστήσει ὁ τότε Ἡγούμενος τῆς Μονῆς καί νῦν Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Λάμπης, Συβρίτου καί Σφακίων κ. Εἰρηναῖος, ὁ ὁποῖος καί τέλεσε τά ἐγκαίνια κατόπιν προσκλήσεως τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου μας.

**ΧΡΙΣΤΟΣ & ΚΟΣΜΟΣ..... 158**

Εὐρισκόμενος παραπλεύρως τοῦ κοιμητηρίου Κολυμβαρίου ὁ Ἱερός Ναός θά καλύπτει καί τίς λατρευτικές ἀνάγκες τοῦ κοιμητηρίου.

**Ἐπέτειος Ἐθνικῆς Ἑορτῆς**



Πολὺς λόγος γίνεται στίς μέρες μας γιά τήν ἀναγκαιότητα-κατάργηση τῶν παρελάσεων. Παρ' ὅλα αὐτά ὁ ἀπανταχοῦ τῆς γῆς Ἑλληνισμός, κόντρα στό πνεῦμα καί τό ρεῦμα τῶν καιρῶν μας, ἐόρτασε καί ἐφέτος τήν ἐπέτειο τῆς Ἐθνικῆς παλιγγενεσίας τοῦ 1940 μέ δεήσεις, δοξολογίες, παρελάσεις.

**Ἑορτή Ἁγίων Τεσσάρων Νεομαρτύρων**



Προσκεκλημένος τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Ρεθύμνης καί Αὐλοποτάμου κ. Ἀνθίμου, ὁ Σεβ. Μητροπολίτης μας συμμετεῖχε εἰς τήν πανηγυρικήν λιτάνευσιν τῶν ἱερῶν Λειψάνων τῶν Ἁγίων Τεσσάρων Νεομαρτύρων τῶν ἐν Ρεθύμνῃ τό ἑσπέρας τῆς ἑορτῆς, μετὰ τῶν Σεβ. Μητροπολιτῶν Λάμπης, Συβρίτου καί Σφακίων κ. Εἰρηναίου, Κυδωνίας καί Ἀποκορώνου κ. Δαμασκηνοῦ καί τοῦ Θεοφιλεστάτου Ἐπισκόπου Κνωσοῦ κ. Εὐγενίου.



# ΔΩΡΕΕΣ

## ΥΠΕΡ ΤΩΝ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ ΤΗΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΜΑΣ

Ένορία Μεταμορφώσεως Σωτήρος Πλατάνου .....	500€
Πρεσβυτέρα Εύτυχία Μπενάκη .....	100€
Νικόλαος Ρεβελάκης .....	20€
Ένορία Σαρακίνας Σελίνου .....	200€
Ένορία Στροβλών .....	300€
Οίκογ. Κωνσταντίνου Χαρτζουλάκη .....	300€
Είς μνήμην Όλγας Πατεράκη τὰ τέκνα καί τὰ ἀδέλφια της .....	600€
Πασχάλης Έμμανουηλίδης .....	150€
Γεώργιος Καμβυσέλης .....	30€
Μοναχή Θεονύμφη .....	150€
Ένορία Βλάτους Κισάμου .....	200€
Ένορία Παλαιοχώρας Σελίνου .....	300€
Ένορία Δραπανιά Κισάμου .....	200€
Δήμητρα Μυλωνάκη .....	60€
Ίωάννης Ήλ. Καουνάκης .....	300€
Έλευθερία Ξενικάκη ἀντί μνημοσύνου συζύγου της Έμμανουήλ Ξενικάκη .....	50€
Αΐδεσ. Στυλιανός Κασαπάκης εἰς μνήμην θυγατρὸς του Έλένης .....	200€
Οίκογ. Νικολάου Παπαγιαννάκη εἰς μνήμην πατρὸς του Έμμανουήλ Κουβάκη .....	150€
Κωνσταντῖνος Κολώνιας .....	100€
Βενιζέλος Σκαλίδης .....	3.000€
Άνώνυμος .....	100€
Μαρία Ξενικάκη εἰς μνήμην πατρὸς της Έμμανουήλ .....	50€
Άντωνία Άθανασάκη εἰς μνήμην πατρὸς της Εὐαγγέλου .....	500€
Γεώργιος Πατσουράκης εἰς μνήμην πατρὸς του Έμμανουήλ .....	50€
Ένορία Πολεμαρχίου .....	150€
Ένορία Άζωγυρέ Σελίνου .....	200€
Ένοριακή Έπιτροπή Σούγιας .....	150€
Μαρία Πετραντωνάκη .....	700€
Ένοριακή Έπιτροπή Άγ. Δημητρίου Κολυμβαρίου .....	300€
Άνώνυμος .....	200€

### Δωρεές υπέρ τοῦ Περιοδικοῦ μας

Ένωση Άποστράτων Άξιωματικῶν Άεροπορίας Χανίων .....	100€
Χρυσάνθη Μοτάκη .....	100€
Τριβιζᾶς Βασίλειος .....	100€
Άργυρῶ Κοτσιφάκη .....	10€
Μαυρογένη Μαρία .....	50€
Βενιαμίν Μαλεφιουδάκης .....	10€
Αΐδεσ. Δημήτριος Μαραγκουδάκης .....	50€
Γιανναδάκης Άπόστολος .....	30€



“Ο ἐλεῶν πτωχόν Θεῶ δανεῖζει” (Παρ. 19,7)

